

Naročnina

za državo SHS:

za mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v jugoslaviji Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:

Enostopna petlinna vrsta
malí oglaš po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglaš nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglaš v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izjaje vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštšina plačana v polovici.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.630 in 10.349 (za inasrute) Sra-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Nasilja in zlorabe režimovcev pri skupščinskih volitvah v Sloveniji.

Belgrad, 21. marca. (Izv.) Predsedstvo narodne skupščine je danes razdelilo poslancem posebno mišljenje o poziciji v verifikacijskem odboru. Posebno mišljenje obsega 75 iskanih strani. V njem so navedene vse glavne točke vladnega nasilja in terorja. Vsako volivno okrožje ima svoj poseben oddelek. Na devetem mestu pride na vrsto Slovenija. Poročilo o Sloveniji se glasi:

»Volitve v Sloveniji so se vršile pod velikim materialnim in moralnim pritiskom, kakor ga ne pomni zgodovina naše zemlje. Naš narod ni vajen, da vladni organi kar na debelo kršijo zakon ter tepajo v blato vse pravne in moralne pojme. Naše ljudstvo še ni doživelo volitev, ki bi se vršile s takim gaženjem principa o volilni svobodi, s takim terorjem, s takimi sleparstvi in korupcijskimi sredstvi. Vse, karkoli služi samostalni demokratični stranki v korist, vse je bilo dovoljeno, vse to so smeli in morali storiti vladni organi. Uradništvo v Sloveniji se je degradiralo v brezdušno, slepo orodje vladajoče klike. Kdor ni brezpogojno pariral komandi samostaln-demokratiških matadorjev, je bil ali odstavljen ali premeščen. Vse uradniški aparat je funkcioniral kot agitacijska mašina samostalne demokratiške stranke, ki smatra Slovenijo kot svoj pašaluk, podjelen ji od sedanje vlade v domeno, ker se more njihova politična zločinska narava izživeti in izdivjati po mili volji.

OKROŽJI MARIBOR—CELJE IN LJUBLJANA—NOVO MESTO IN MESTO LJUBLJANA.

Samostalna demokratiška stranka je pri volitvah dne 8. februarja 1925 v celi Sloveniji dobila 2 mandata, 1 na Štajerskem, 1 na Kranjskem. Ta njen uspeh je samosebi minimalen, ker predstavlja samo 7 odstotkov volivcev v Sloveniji. Nepobitna istina pa je, da bi samostalna demokratiška stranka ne dosegla niti teh odstotkov, ako ne bi bila na vladi. Pri volitvah leta 1923, ki so bile nekoliko svobodnejše ter so se vršile brez velikega kršenja zakonov, ker tedaj samostalna demokratiška stranka ni bila na vladi, stranka dr. Žerjave niti na Štajerskem niti na Kranjskem ni dosegla količnika. Notorično je, da je medtem časom Žerjavova klika med slovenskim ljudstvom izgubila dober del svojih pristašev ter je med slovenskim narodom naravnost osovražena. Ako so pri teh volitvah dne 8. februarja njeni glasovi narasli, je to posledica zlorabe državne oblasti, kršenja zakonov, moralnega in materijalnega terorja, sleparstev in podkupovanja z denarjem.

I. Zakon strogo zabranjuje uradnikom

vmešavanje v volivno agitacijo.

Člen 95. zakona o uradnikih in ostalih državnih nameščenih določa: »Uporabljanje oblasti in položaja državnih uslužbencev v strankarske namene, kakor tudi vplivanje starešin na državne uslužbenice v ta namen se kaznuje kot disciplinarni prestop po točki 2., 3. ali 4. člena 165. tega zakona, v težkih slučajih pa z odpustitvijo iz službe. Ako pa obstoji delo zlorabe oblasti, predvideno kazenskemu zakonu, se njegove določbe uporabijo, bodisi vsled pritožbe privatne osebe, bodisi po uradni dolžnosti.« Člen 96. za volivne narodnih poslancev za narodno skupščino kraljevine SHS pa ima to določbo: »Politični uradniki in častniki v aktivni službi, ako priporočajo kandidate za poslance ali pa sicer vplivajo na sestavljanje kandidatne liste, se kaznujejo z izgubo službe ali čina.«

V Sloveniji se je pa vse uradniški aparat postavil v službo samostalne demokratiške stranke in njene volivne agitacije.

Na čelo uradne strankarske agitacije za listo narodnega bloka se je postavil na Kranjskem veliki župan v Ljubljani dr. Baltić, na Štajerskem pa veliki župan v Mariboru dr. Pirkmaier. Dr. Baltić je pozval k sebi vse okrajne glavarje voliv-

nega okrožja Ljubljana—Novo mesto in jim dal najstrožja tajna navodila za uradno agitacijo uradništva politične uprave v prid narodnega bloka in proti SLS. S tem je postavil ves aparat političnega uradništva v službo strankarskih interesov samostojne demokratiške stranke. Na sestanku je veliki župan poleg drugih navodil dal okrajnim glavarjem tudi strog ukaz, da morajo vse shode SLS brezpogojno razpustiti. Tako se niso mogli vršiti javni shodi SLS, če je zanje zvedela politična oblast. Takoj po prvih besedah kandidata ali pa odposlanca SLS je zastopnik politične oblasti razpustil shod. S tem je bil

kršen zberovalni zakon,

ki daje vsem strankam možnost in priliko za javno agitacijo. Ko je tako stal ves politični aparat v strankarski agitaciji, se je čestokrat dogodilo, da je cela vrsta uradnikov dobila med uradnimi urami dopust, da so mogli prirejati politične sestanke za SDS.

S pričami se da dokazati, da je okrajni glavar za okrajno glavarstvo Litija Podboj skušal kot predstavnik politične oblasti pridobiti

z velikimi vsotami

dva župana, da bi vložila proti očiteljni listi SLS odvojeno listo in tako pomagala listi narodnega bloka. Osebo je šel k županu občine Litija in županu občine Draga v svojem okraju in njima je zagotovil v imenu SDS velike vsote. Prvemu je ponudil 125.000 Din, drugemu pa 100.000 Din. Županu občine Šmartno pri Litiji je ponudil manjšo vsoto z namenom, da ga odvrne od SLS. To je nezaslišana korupcija in do sedaj pri nas v Sloveniji neznana zloraba uradne oblasti. Če samo radi tega slučaja bi moral parlament uničiti mandat dr. G. Žerjave.

Okrajni glavarji: dr. Ogrin v Kamniku, dr. Znidaršič v Kranju in Logar v Kočevju so javno agitirali na shodih županov za narodni blok.

Veliki župan dr. Baltić je pa prav posebno na ta način hotel priboriti listo tako zvanega nacionalnega bloka glasove, da je nasilnim putem začel neposredno pred volitvami brez vsakega vzroka in povoda razpuščati avtonomne občinske zastope.

Razpuščal je v prvi vrsti one občinske zastope, kjer je bilo največje število glasov in ki so bili v taboru SLS. Dogodilo se je, da je moral župan dan pred volitvami v pozni noči sprejeti ukaz, da je odstavljen in na njegovo mesto postavljen za gorenta pri ljudstvu zelo osovražen pristaš režima. Ko so tako odstavljali župane in sicer neposredno pred volitvami, so obenem raztrosili med ljudstvo vest, da so odstavljeni župani slabo gospodarili, goljufali in zapravljali občinsko premoženje. Takih lažnivih obdolžitev ni bilo več mogoče ovreči in ljudem pojasniti pravo stanje. Jasno je, da je ta način uradne nasilja protizakonit in nedovoljen, mandati pa, ki so na ta način pridobljeni, ničevi.

Mariborski veliki župan dr. Pirkmaier je pronosiran pristaš SDS. Njegova ljubezen do te stranke ni samo platonična, marveč praktična. Kazala se je v številnih dejanjih za časa agitacije. V tem oziru je bil nadvse značilen njegov predlog za razpored volišč. Po tem predlogu bi se moralo kasirati veliko število starih volišč in volivci naj bi se prisilili, da gredo po 2 do 3 ure daleč volit v druge občine. Tako bi SLS izgubila na tisoče volivcev. Ta predlog je bil popolnoma v skladu z nameni in navodili, prejetimi od vodstva in tajništva SDS. Slovensko ljudstvo, zlasti kmet-ski volivci, se bodo prav dobro zapomnili ta ljudomilni predlog gospoda velikega župana, ki jih je hotel oropati njihove pravice do starih volišč ter jim pot do volišča zelo podaljšati ali celo onemogočiti.

Veliki župan v Mariboru je med pripravi za volitve kazal veliko aglnost. Prirejal je ankete, sestanke in zборе, n. pr.

kmetovalcev in drugih stanov in pridobit-nih slojev. Tam so se delale obljube o tem, kar bo sedanja vlada storila, razume se, ako ostane na krmilu. V tem je bila obsežna agitacija v volivne svrhe za stranko, ki je dajala po svoji vladi take obljube.

Veliko županstvo mariborsko je neposredno pred volitvami kazalo nenavadno veliko brigo za poedine občine

zlasti v Prekmurju.

Občina Križevci je dobila 15.000 Din, občina Vučja Gomila 15.000 Din, občina Pucenci 10.000 Din, vse te občine so v Prekmurju. Namen podpore neposredno pred volitvami je prozoren. Isto tako je jasno, zakaj so se neposredno pred volitvami s tako radodarnostjo delila odlikovanja.

Veliko županstvo je kazalo veliko zanimanje za volivne šanse poedinih strank ter si je dalo redno poročati, koliko upanja na zmago ima nacionalni blok, odnosno SDS. Klicali so se možje iz poedinih krajev ter se jim je naročilo, naj pridobijo za nacionalni blok toliko in toliko glasov.

Kakor je državna oblast na vse moč načine protežirala SDS, tako je SLS delala vsemogoče zapreke.

Listi SLS so se plenili

in razpustili so ustavni liste »Demokrate«, »Slovenski gospodar« in »Stražac«. Tako se je naši stranki vzelo glavno obrambno in poučno agitacijsko sredstvo.

II. SDS je pred volitvami izdala parolo, da je edino ona državotvorna, vse druge stranke, ne izvzemši radikalne, pa nimajo državotvornega značaja. V okrožju Maribor—Celje se radikalna stranka ni hotela pridružiti tako zvanemu nacionalnemu bloku, dobro vedo, da je ta blok po svojem bistvu in namenu v Sloveniji zgolj samostavno-demokratiški, ki nima druge svrhe, nego da pridobi samostaln-demokratičtom glasove, katerih jim ljudstvo dati ne bo. Zato so samostalni demokratje po svojih listih srdito in surovo napadali radikalno stranko in njene voditelje v Sloveniji.

Ako so samostalni demokratje celo radikalno stranko, kar se tiče njene državnosti in državotvornosti, razglasili kot manj vredno, se ni čuditi, da so našo stranko natočevali in psovali kot

separativistično in protidržavno.

Ogromna večina slovenskega naroda je preko nesramnih psokv samostaino-demokratiške stranke prešla s tistim prezdom, ki ga zaslužijo ljudje takšnih moralnih kvalit. Drugače pa je z ljudmi, ki so odvisni, zlasti z uradniki. Na uradnike v Sloveniji je bil izvršen takšen teror, takšen pritisk, da ga naša zemlja ne pomni. Vse osebe, o katerih samostaino-demokratiški matadorji niso bili sigurni, da so njihovi brezpogojni sluge in slepo orodje v njihovih rokah, so bili premestili. V jako veliki meri se je tako premeščanje godilo med učiteljstvom, kjer je bil na brezvesten in podel način pogažen princip stalnosti na največjo škodo učiteljstva samega. Premeščenih je bilo preko 50 po zakonu definitivno nastavljenih učiteljev in učiteljic samo iz tega razloga, ker niso pristaši SDS. Med uradniške vrste se je vlezlo

sikelantstvo in denuncijantstvo

najgrše vrste. Kdor ni brezpogojno trobil v samostaino-demokratiški rog je bil ožigasan kot sumljiv in kot nesposoben za uradniško službo. Uradništvo je trpelo prave torture. Tajništvo SDS v Mariboru in v Ljubljani je pošiljalo uradnikom in poduradnikom pisma s posebnim opozorilom, da imajo čuvarki skrinjice liste nacionalnega bloka naročilo, naj pazijo na kretanje volivcev uradnikov, kako bodo volili.

V krajih, kjer so veleposestva, stojiča pod določbami agrarne reforme, se je ta ustanova izrabljala v agitacijo za SDS, tako n. pr. v Gorenjem Logatcu in Begunjah na Gorenjskem. V odia okrožnega agrar-

nega urada v Ljubljani, dr. Bračič, je celo aktivno posegel naravnost v volivno borbo s tem, da je na dveh shodih SDS govoril. Grdo so zlorabljali svojo uradno oblast tudi načelniki drugih državnih uradov in ustanov. Tako se je postavila z vse vnezo v službo agitacije za narodni blok

direkcija državnih železnic v Ljubljani.

Na čelu agitacije je stal ravnatelj dr. Borko, ki je premeščal uradnike, poduradnike in delavce neposredno pred volitvami, samo da bi izgubili nameščenici, ki niso pristaši režima, volivno pravico. V posebnih okrožnicah je agitiral proti opozicijskim strankam, češ, da so protidržavne, in je tako rekoč ukazoval uslužbencem, da morajo glasovati za SDS. Uradnik Gregorka je med uradnimi urami hodil na direk-ciji od oddelka do oddelka in agitiral za SDS. Ravnatelj dr. Borko se je z agitacijskim namenom vozil po progi bivše južne železnice, dočim je inšpektor Negovetič opravljal tak agitacijski posel po gorenjski progi. Podobno so skušali vplivati na uslužbenice

v državni pražarni pri Kamniku.

Tam je vrtar delil zadnje dni pred volitvami listke s tole vsebino: »Vedite, da jeste kruh države in da država v bodoče gotovo ne bo hranila onih, ki jo hočejo razbiti. Tudi vsak gospodar bo spodil svoje uslužbenice, ako bi proti njemu revarili. Zapomnite si to, in volite narodni blok (druga skrinjica) ali pa ostanite doma.«

Rožane, postajenačelnik v Črnomlju, je sklical 8. januarja 1925 svoje podrejene osebe na sestanek in mu zabičeval: »Kdor ne bo volil pri prihodnjih volitvah narodnega bloka, bo odpuščen iz službe.« 7. in 8. februarja je ponovno sklical vse osebe v prometno pisarno in mu zagrozil: »Tisti, ki bo volil koga drugega kakor Žerjave, bo vržen na cesto.« Blagajnik Toplice na Dobrni je naravnost zahteval od tam zaposlenega delavstva, da glasuje za dr. Pivka. Govoril jim je: »Kdor ni z nami, ne more biti pri nas!« Vsled te grožnje so tamošnji nameščenici, ki so drugega političnega mišljenja, morali glasovati za SDS.

Ta pritisk državnih organov

je bil tako brezobziren, da je prosvetna uprava učitelja, ki ga je ljudstvo postavilo za namestnika kandidata za političen okraj Litija, par dni pred volitvami brezobzirno premestila daleč proč od njegovega doledanega službenega mesta z grožnjo, da bo odpuščen iz državne službe, če ne gre takoj na svoje novo mesto v hribe. Pripomniti je treba, da je bil ta učitelj že 14 let definitivno nastavljen na svojem mestu in da so postavili na njegovo mesto za voditeljico šole mnogo mlajšo moč.

Zadnji teden pred volitvami so odpo-vedali

tudi poštni uradi.

Tudi ti so stopili v politično službo SDS. Liste in druge pošiljave, ki so prihajale od strankinega vodstva SLS, na mnogih krajih zadnji teden sploh niso dostavljali. Tako niso na volišču Sv. Duh pri Krškem zadnji teden nobene stvari dostavili. Dostavljali tudi niso adresatom brzojave, če so jih oddajali razni kandidati in govorniki SLS. Navajamo tudi specijelno pošto v Brezicah, ki je zadržala brzojav kandidata SLS in ga dostavila adresatu šele po volitvah.

III. Pa ni čudno, če so uradniki tako delali in kršili vse vprek zakone, vsaj jim je dal

minister dr. Žerjav,

ki je obenem šef samostaino demokratiške stranke, najboljši zgled. Neposredno pred volitvami je uradno obiskal politične okraje, ki so se mu zdeli za njegovo stranko najbolj ogroženi, in je dal poklicati uradno na sedež okrajnega glavarstva župane dočnega okraja in poskušal nanje vplivati, da jih pridobi za svojo listo. Pri teh svo-

Jih uradnih posetih si je posebno privoščil nekatero župane. Šel je tako daleč, da je kot eden najvišjih funkcionarjev v državi nagovarjal župana, naj vplivajo na volivce vsaj v tem smislu, da ostanejo doma, če že ne marajo voliti liste narodnega bloka. Lep minister to! Namesto, da bi ljudem zapovedal, naj svobodno in vsi do zadnjega pridejo volit in povedo svojo voljo, pa jim je v svoji uradni lastnosti prigovarjal, naj se volitev ne udeležijo. Če je minister kraljevske vlade zlorabljal svoj uradni položaj za agitacijo v prid narodnega bloka, potem ni čudno, da so tudi uradniki prelomili dosedanje nevtralnost in objektivnost in se vrgli v politično agitacijo za narodni blok. Kako daleč je šla strankarska strast kraljevega ministra dr. Žerjave, dokazuje dejstvo, da je gospod minister v svojih agitacijskih govorih zlorabljal celo ime kralja in postavil parolo:

»Za kralja ali proti kralju,
kdor je za kralja, bo šel z nacionalnim blokom.« Tež zlorabi je dostavljal grožnjo: »Sicer pa, ali nas volite ali ne, bomo vendar mi vladali naprejo državo.«

IV. Stranka SDS je od svojega početka kapitalistična stranka, ki ni imela med delavskimi sloji nikdar zaslombe. Naslanja se na

banke, ki financirajo stranko
in njeno časopisje. Ker stranka ve, da med delavskimi sloji nima pristašev, je pritiskala na delodajalce, da izvajajo pritisk na delojemalce in store to, kar volivni zakon v členu 95. strogo prepoveduje. Posestniki žag, tovarni in drugih podjetij so sklicali dan pred volitvami delavce ali skupno ali posamično pred se in so jim zagrozili, da jih bodo iz podjetij odpustili ali pa podjetja zaprli, če ne bodo volili dr. Žerjave. Čudno ni, če je to radi velike brezposelnosti učinkovalo pri delavstvu. Samo radi tega pritiska delodajalcev na delavce

se ima samostojna demokratska lista zahvaliti, da je dobila količnik in toliko glasov preko količnika. En izgled v Ribnici, okrajno glavarstvo Kočevje, je dobil leta 1923 dr. Žerjav 122 glasov in komunisti 42 glasov. Vsi pred pritiska delodajalcev so sedaj dobili komunisti dva glasova in dr. Žerjav 164 glasov, to je prilično ravno toliko več, kolikor je bilo prej komunističnih glasov. V občini Struge v istem okraju je bilo oddanih za dr. Žerjavo 12 glasov. Toliko je tudi tam delavcev na neki žagi. Lastnik je zagrozil, da bodo odpusteni, in hočeš nočeš so glasovali za dr. Žerjavo. Pomniti je treba, da v tej občini ni bilo za samostojno demokratsko stranko še nikdar pri nobenih volitvah oddanega niti enega glasu. Na tak način se je pritiskalo tudi na delavce v Rušah nad Mariborom in sploh povsod, kjer so delodajalci pristaši Žerjavove kapitalistične klike. Takega izrabljanja posedujočih in kapitalističnih slojev proti neposedujočim Slovenija do sedaj še ni doživela.

V. Največjo zlorabo je pa zagrešila SDS zadnja dva dni pred volitvami. Celotno deželo je preplavila z lažljivimi letaki, s katerimi je hotela zavesti ljudi. Najhujšo

zlorabo cerkve in vere, ki se je sploh kdaj na svetu godila, je zagrešila SDS zadnja dva dni pred volitvami. SDS se vedno baha, da se bori proti klerikalizmu, sama je pa uvedla v politični boj zadnja dva dni najhujši klerikalizem in postala sama najbolj klerikalna stranka v slabem pomenu besede. Natisnila je letake v delniški tiskarni, t. j. tiskarni samostojne demokratske stranke, v katerih vlačijo pape-

ža in cerkev v političen boj in jo zlorablja v svoje politične namene. V enem takem letaku je razglasila — seveda je ves letak ena sama velika potvorba — da je papež prepovedal vsem duhovnikom kandidirati na listi SLS. Na letaku dalje razglasa, da je kardinal Gaspari izdal sam lastnoročno prepoved preko nunciature v Belgradu in da bode ljubljanski škof gospod dr. Jeglič odstavljen. Dalje proglašajo, da so odločili cerkveni krogi proti SLS. Indirektno s tem tudi namiguje, da so se ravno isti krogi angažirali za SDS. V tem smislu je izdala na svoje zaupnike tudi posebne okrožnice. Če je kdaj katera stranka izrabljala cerkev in vero v politične svrhe in s tem spekulirala na versko prepričanje vernikov, je to storila samostojna demokratska stranka. Zadnja dva dni pred volitvami je preplakirala SDS cele volivne okraje z letaki in lepaki, tiskanimi v delniški tiskarni, v katerih pozivlja

s falzificiranimi podpismi
krajnih volivnih odborov SLS, da se pristaši SLS po sklepu organizacij volitev sploh ne udeležijo. Take organizacij sredstev se sploh nobena stranka v Sloveniji dosega v volivnem boju ni posluževala.

VI. Pri volitvah samih so predstavniki volivnih odborov, ki so pristaši SDS, na vse mogoče načine ovirali gladek in hiter potek volitev. Dasi sledi iz volivnega zakona, da je treba volitev kolikor mogoče pospešiti, ker sicer šteje 800 volivcev, ki je največ dopuščeno na enem volišču, ne bi moglo glasovati, so spuščali ti predstavniki v volivni lokal

samo po enega volivca,
ga na dolgo in široko poučevali in tako povzročili, da marsikateri volivci, ki ni utegnili ure in ure čakati, ni volil. Ponekod so volivci radi takega obnašanja volivnih predstavnikov prišli na vrsto šele po treh in celo po petih in osmih urah. Predstavniki so hoteli s tem preprečiti udeležbo volivcev, pristašev SLS, ki ji pripada večina volivcev na deželi. Tako so se obnašali n. pr. dr. Milko Brezigar, urednik »Jutra«, na Dobravi, učitelj Vladislav Čuk na Javorju nad Poljanami, učitelj Sepahar na Predvoru in profesor Vrhovnik v St. Vidu nad Ljubljano. Ker so se le pristaši SDS obnašali na ta način, je stvarno utemeljena med volivci razširjena govorica, da je vodstvo SDS svojim pristašom, ki so bili predstavniki volivnih odborov, priporočalo tako obnašanje. Na volišče v Trebeljevem je prišel med volitvijo celo orožniški

komandir Tršar v polni oprEMI
v volivni lokal, kar prepoveduje člen 105. volivnega zakona. Predsednik ga je opozoril, da ne sme v volivni lokal z orožjem in mu ukazal, da se takoj odstrani, kar je nato tudi storil. Baje je hotel aretirati župana Galeta, ki je bil v volivni komisiji.

VII. Takozvani nacionalni blok oziroma SDS je v volivnem boju v glavnem videla svojo rešitev v tem, da

s velikanskimi vsotami denarja
podkupi volivce, da volijo režimsko listo. Za to so potrošili milijonske vsote. Tako je samo kandidat na listi dr. Žerjave dr. Sajojic v neki mali občini, ki šteje komaj par sto ljudi, plačal za opojne prijave na nekem sestanku 1.900 dinarjev. Prva stvar, ki jo je napravil okrajni kandidat na isti listi dr. Niko Zupanič, ko je prišel na male sestanke po vaseh, je bilo to, da je začel deliti denar in na to plačevati za vino. V Tržiču so voditelji SDS vabili volivce v delavnico Pavla Bohinca, čevljarškega mojstra in jim

tam nudili jed in pijačo. V Predvoru je tamkajšnji učitelj Inkret, pristaša SDS, obljubil ljudem v imenu lesnega trgovca Dolenca drva in les, če bodo glasovali za listo narodnega bloka. V Novem mestu je ondodni zdravnik dr. Gregorič po volitvah, ko se je oznanil izid, razsajal po mestu, ter se jezil radi izida in napadal ljudi iz nižjih slojev z besedami: »Proklete r...«, žrli ste, volili pa niste z nami.« Iz tega sledi, da je ali sam

podkupoval volivce
ali pa za podkupovanje vsaj vedel. V Gorjah je trgovec in gostilničar Jakob Kunstelj še na dan volitev prigovarjal volivcem, da naj glasujejo za narodni blok, češ, da bodo potem dobili les iz državnih gozdov na Poklukli. To naj bi posebno učinkovalo, ker je šef SDS dr. Žerjav minister za šume in rude. Za vse te nemoralne čine, ki jih zabranjuje člen 94. volivnega zakona, so pričeli na razpolago.

VIII. Kakor se je postopalo v ljubljansko-novomeškem volivnem okrožju na voliščih, ravno tako se je delalo tudi

v volivnem okrožju Maribor-Celje.

Tako je Eduard Gregorič, učitelj v Murski Soboti kot predsednik volivne komisije na volišču Sv. Jurij II. v začetku volitev volivcem, ki so čakali pred voliščem, govoril, naj volijo Pivkovo listo, če hočejo, da se bodo znižali davki in da se bode v šolah učilo tudi madžarski in nemški. Volitev je začel šele ob 8. uri, spuščal je v volivni lokal samo po enega volivca in vsakega brez potrebe na dolgo in široko poučeval o volitvi, tako, da nad 200 volivcev ni moglo izvršiti svoje volivne pravice. Predsednik volivne komisije na volišču Krog, Ciril Hočevvar, šolski upravitelj v Krogu, je pred volitvami dal prilepiti agitacijske lepake za dr. Pivka na šolsko poslopje v Krogu, kjer so se vršile volitve. Ko so na dan volitve 8. februarja volivci, sklicujoč se na člen 106. zakona za volitve narodnih poslancev, zahtevali, naj se ti plakati odstranijo, jim je zagrozil: »Ako jih kdo strga, ga dam takoj zapreti!« Tudi ta predsednik je puščal samo po enega volivca v volivni lokal v nasprotju s členom 62. zakona za volitve narodnih poslancev, dasi je volivni odbor in so tudi volivci zahtevali naj se spušča po 5 volivcev na volišče. Pa je pri tem volivnem dejanju za vsakim volivcem šel k skrinjicam, da bi mogel videti, kam spusti kroglico. Miljko Jerše, učitelj v Laškem, kot predsednik volivnega odbora pri Sv. Lenartu nad Laškim

ni pustil glasovati 6 volivcem,
dasi je bil sklep okrožnega sodišča v Celju, da se imenovani volivci vpišejo v volivni imenik, v imeniku zaznamovan in priložen.

IX. Istih nemoralnih in protizakonitih sredstev kakor v mariborsko-celjskem in ljubljansko-novomeškem okrožju se je posluževala SDS tudi v volivnem okraju

za mesto Ljubljana
le, da je bil tu pritisk državne oblasti na uradništvo in teror še hujši nego v imenovanih dveh volivnih okrožjih. Volivna sleparstva, ki jih je v mestu težje zasledovati nego v manjših podeželskih občinah, so bila od SDS sistematično pripravljena in izvršena, tako da se po Ljubljani sodi, da je kandidat dr. Žerjava dobil vsled terorja in sleparstev 700—1000 glasov več, nego je v Ljubljani pristašev SDS. Na dan volitve je Orjuna dr. Žerjava ob 4. popoldne mobiliziral, da so šli še glasovat za one, o katerih so vedeli, da jih v Ljubljani ni, da nočejo voliti, da so umrli itd. Tako je n. pr.

dognano, da 4 volivci niso mogli glasovati za dr. Korošca, ker so že pred njimi glasovali drugi na ta način, da so zlorabili njihovo ime. Ko so prišli na volišče, jim je predsednik povedal, da so zaznamovani, kakor da so že volili. To so bili na 14. volišču Alojz Klančar, Ivan Kramar, Josip Smrekar in na 11. volišču Matija Golobič. Kako so pristaši SDS to sleparstvo prakticirali, kaže slučaj na 11. volišču, kamor je prišel akademik iz »Akademskega Kolegija«, ki je domena akademikov pristašev SDS,

trikrat glasovali.

Prišel je enkrat v vsakdanji obleki, drugič v montanistični uniformi, tretjič v salonski obleki. Enkrat je volil za nekoga Dukiča, ki pozneje vsled tega sam ni mogel glasovati, v drugih dveh slučajih je bil od predstavnika SLS spoznan. O tem je bil napravljen pri komisiji zapisnik. Dognano je, da je davčni oficijal Trtnik glasoval v Ljubljani pod št. 730 in v Škofji Loki. Isto tako je Josip Levičnik, Valvazorjev trg 7, glasoval v Ljubljani na 7. volišču in na Bledu. Da so volili za SDS tudi mrtvi, priča naš predstavnik na 6. volišču, kjer je volil za nekoga umrlega po imenu Vitus Aberšek, neki po licu znani Orjunaš, ki je hitro odšel, predno se je moglo konstatirati, da je ta Aberšek mrtve. Orjunaš Zor se je pred pričami izrazil, da je sam 7 krat glasoval.

Kako je vplival na podrejene organe veliki župan dr. Baltič, dokazuje posebno drastičen

slučaj z ljubljansko policijo.

Premestil je v soboto pred volitvami 11 stražnikov iz Ljubljane v Maribor, da bi jih oropal tako volivne pravice, ker je slutil, da bi utegnili v Ljubljani glasovati za dr. Korošca. Ko pa je izvedel, da imajo pravico ostati v Ljubljani še 5 dni po premeščenju, je prvotno odredbo preklical, ker bi bila po njegovi intenciji za volitve brezuspešna.

V Ljubljani bivajoči Rusi so sklenili absentirati se od volitev. Po one, ki stanujejo na ljubljanskem gradu, ki je last mestne občine, so prišli zastopniki SDS in jih moralno prisilili, da so šli na volišče. Voliti so morali ti Rusi tako, da dokumentirajo pripadnost k SDS s tem, da so v prvo skrinjico, to je samostojno-demokratsko, spustili kroglico in šli k

naslednjim skrinjicam z odprto roko.

Podobno je volilo pod vplivom terorizma tudi mnogo uradnikov. Sedanji režim je razpustil mestni občinski svet ljubljanski, da bi mogel vplivati na mestno prebivalstvo za narodni blok in je veliki župan dr. Baltič, slepo in poslušno orožje dr. Žerjave, z odlokom z dne 10. novembra 1924 poveril oskrbovanje občinskih poslov gerentskemu svetu, obstoječemu iz treh najbolj izrazitih pristašev Žerjavove politične klike, dr. Dinka Puca kot predsednika in članov Josipa Turka in Antona Likozarja, dasiravno je bila SDS v občinskem svetu v veliki manjšini. Kako je ta gerentski svet na najrazličnejše načine vplival na volivce predvsem na od mestne občine odvisne ljudi, samo en primer:

Občinski gerent Josip Turk

je prišel v petek pred volitvami v mestno ubožnico v Japljevi ulici, prinesel seboj darila, jih razdelil med ubožce in jim dejal, naj glasujejo v prvo skrinjico, drugače naj se sami sebi pripisujejo posledice.

Teror, ki ga je izvajala SDS s pomočjo orožništva in policije, označujejo najboljše dogodki povedom volivnega shoda SLS

Majka Ljubljana.

Zadnjih je pisal neki Nemeec iz Nemčije v svojih utisih o Jugoslaviji, da je Ljubljana tako domače prijazna, kakor le katero izmed nemških mest. S tem je hotel reči — kar na drugem mestu tudi naravnost trdi — da je Ljubljana nemško mesto, da je njeno pravo ime Laibach. Mož pač o Slovenceh in njihovem narodnem značaju ničesar ne ve in mu je sodbo narekovala zgolj nemška miselnost in vednost, da je preje politično vse do ted gospodoval Nemeec.

V resnici je Ljubljana tako slovenska, kakor le more biti prestolno mesto Slovenije. Prava slovenska županja! Njena narodna obleka je sicer vrezana precej po splošno-zapadnem modnem kroju, morda iztaknete na njej celo najmodnejšo frizuro in izrezane črtevalčke — kdo bi ji zameril, saj smo še mladi in glavni del življenja imamo še pred seboj; a v tesni zvezi smo z zapadom, ob katerem smo vekove rasti in se razvijali. Pa poglejte Ljubljano v celoti! Zdrava, silo-rdečelčna, samozavestna in odlična, a ne aristokratsko nedostopna, prijazna, dobrodušna, brhka, vesela in zapeljiva, a zvesta in zanesljiva in v dnu srca pobožna. Nemka ni nikdar tako mehka, mila in pristréna, tako vsa sladka kakor Slovenka — nikdar ni Ljubljana — Laibach (samo primerjajte ti dve imeni!) in tudi nikdar ni bila.

Nerazdružljivi zakonski družje Ljubljane je Grad, ki noč in dan zvesto bdi nad njo in jo varuje. Ne moreš se ji približati

od nobene strani, ne da bi te že od daleč zadel njegov pogled. In Grad se ni nikdar imenoval drugače nego — Grad. Kdo izmed nas ga je kdaj poznal kot — Schlossberg? Ne, mi, domači ljudje, ga nismo nikdar poznali pod tem imenom. Pač smo imenovali mestno hišo rotovž, a ne Rathaus, Zvezdo — Sternlet, a ne Sternallee, Rožnik — Rosenpoh, a ne Rosenbach. Itd. To se pravi: režim je bil pač nemški, a narod je bil slovenski. Mest pa ne zidajo režimi, ampak narodi. Zato je tudi narod ostal, ko se je režim razpadel in šel.

Ljubljana se zbira okoli petih svojih jeder, okoli petih svojih zaščitnikov: Senkavža, frančiškanske Matere božje, Sempetra, Sv. Jakoba in trnovskega sv. Janeza. Od kjerkoli se oziraš na Ljubljano, odpovsodi vidiš zvonike, ki se samozavestno in trdno dvigajo v nebo in glasno govorijo, da je Ljubljana kakor slovenska tako tudi katoliška. Poglej Jamovo slike Ljubljane; kako se bočijo cerkve iz njih! In da te cerkve niso zgolj preostali, zastareli spomeniki bivših, sedaj mrtvih dob, ampak znamenja žive narodne duše, priča življenje v teh cerkvah, ki so vedno odprte in vedno obiskovane, a ob nedeljah polne in prepolne.

Katolištvo in slovenstvo sta dva nerazdružljiva pojma. Katolištvo je oblikovalo našega duha, iz naših škofij in semenišč je prthajala slovenskemu ljudstvu prosveta — a narodna prosveta, pa naj nasprotniki — ki vsaj najboljše izmed njih sami nosijo neizbrisen pečat katoliške kulture — govorijo in navajajo, kar hočejo. In zares: ni se nam

treba sramovati samih sebe, kljub napakam, ki jih imamo — saj ni nič popolnega pod soncem — ne pred brati ne pred tuji. Zato je Ljubljana s svojimi cerkvami in svojim vseučiliščem, po svoji legi in zgodovini pravi prestolnica Slovenije, majka vseh Slovencev.

Ako hočeš doumeti slovensko dušo, njeno pobožnost, njeno mehko čuvstvenost, skromnost, razigranost, a obenem tudi trdnost, ravnost in znanost; ako hočeš spoznati, kako ji je dejansko tuja vsa revolucionarnost, pa tudi vsak imperalizem; ako hočeš spoznati, kako organizirano je zraščena Ljubljana s svojo okolico, kako je res središče in duša slovenstva — pojdi na ljubljanski Grad in se ozri naokoli! Pokaže se ti čudovito pestr, a vendar skladna, ljubka slika, podoba nerazkošnega, priprostega, a dobro urejenega doma, v katerem gospodujejo molitev, delo in pesem.

Na severni strani od vzhoda do zapada ravno Ljubljansko polje, ki je že našlo svoje pevice; na jugu ljubljanske barje, kraljestvo mrkega, tajinstvenega Krma in povodnjega moza, še neodkrita v svoji lepoti, ki še čaka svojega pevca. V severozapadnem kotu tetka Smarna gora, ki neprestano obrača oči na Ljubljano in vabi k sebi svoje več ali manj lahkomišelné mestne nečake, da je ne pozabijo in se ji ne odtuje.

Na vzhodu nas lepo domače pozdravlja Golovec, ki svojega imena ne nosi več po pravici, kajti od njegovih nekdanjih rujavih drč ni skoraj več sledi. Ves je zarastel, zelen, pozimi in spomladi belopisan

— enkrat od ivja in snega, drugič od črešnjavega cvetja — jeseni plamenče rdeč in žolt, mnogokrat zavil v meglo in tedaj skrivnosten kot neznan, bajen svet. Ob njegovih nogah se vije bela cesta in vrsti hišica za hišico, ki se zaupno in ljubeče stiskajo k njemu. Pravi jo, da je pogled na dolino Jozafat zelo podoben sliki, ki se nam nudi, ako se ozremo z Gradu proti Golovec. Morda ne bo napačno, ako se večkrat oziramo tje kaj. Na nasprotni strani se v zapadnem soncu blesti naš gosposki Rožnik, ki je pa pri vsem tem pristno domač ter enako drag in pristopen licejcam kakor delavkam tobačne tovarne. Prešel je v našo literarno zgodovino in ostane v njej kakor daleč viden mejnik.

Obračnino se zopet proti severu! Po zeleni ravnini od vzhoda do zapada pisana polja, temne hoste in bele vasi z božjimi hrami sv. Vida, sv. Martine, sv. Jakoba, sv. Helene, Device Marije, sv. Stefana — poleg mnogih drugih. V polju božja njiva — Sv. Križ, kjer je že našlo domovanje nekaj naših najboljših in kjer so pomembni spomeniki naše dobe in naše nove zgodovine.

Vse to še spada v sliko. Iz slike same pa raste čudovit okvir dvojnega in trojnega venca gora, ki se stopnjujejo iz ljubkih, nizkih, obrastlih gričev in hribov v veličastne sive gore. V ospredju razrasti in za njimi glavni grebeni Brdskih gorovja, Dolenskega gričevja, Kraških višin, Polhograjskih dolomitov in Škofjeloškega gorovja, s Kumom, Jančami, Prežganjem, Molnikom, Sv. Abacem, Kureškom, Mokricem.

V dvorani hotela »Unione«

dne 1. 2. 1925. Že na predvečer je Žerjavova Orjuna raznašala po mestu letake s hujškajočo vsebino, iz katerih je bilo razvidno, da je Orjuna sklenila razbiti shod s fizično silo. Deputacija SLS se je zjutraj pred shodom zglasila pri policijskem ravnateljstvu, kjer je opozorila na predpriprave Žerjavove Orjune. Te izjave pa na policijskem ravnateljstvu ni hotel vzeti nihče na znanje. Ker pa so bili Orjunaši proti 10.000 glavi množici zborovalcev preslabi, sta jim morali priti na pomoč policija in orožništvo. Več tisoč glava množica zborovalcev, ki ni mogla v dvorano, je stala na ulici pred hotelom. Policija je držala Žerjavovi bojni organizaciji prosto pot do »Unionac«. Kakih 10 minut pred 10. uro je prikorakala kakih 100 glav močna četa Orjune, oborožena z debelimi gorjaci, bikovkami in gumijevkami, poleg tega pa še z revolverji. Naskočila je takoj neoborožene reditelje pri vходу. Ker pa jih ni mogla odriniti, je

orožništvo z nasajenimi bajoneti

napravilo Žerjavovim pretepačem prosto pot in je korakalo orožništvo za njimi v dvorano, da jim je ščitilo hrbet. Orjunaši, ki jih je vodil carinski uradnik Marko Kranjec, so razbili šipe pri vhodnih vratih in vestibulu in električne žarnice, udarjali z gorjaci po glavah zborovalcev in upili. Ko so prišli do odra, na katerem je bilo predsedstvo shoda in kandidat dr. Korošec, so poskakali na oder, orožništvo je pa obrnilo bajonete proti občinstvu, začelo občinstvo izganjati iz dvorane in je klicalo: »Shod je razpuščen«, dasi se ni bil razpuščen od navzočega policijskega komisarja Kokalja, ki so mu Orjunaši grozili. Komisar je na to shod razpustil. Mnogo zborovalcev, ki so bili vsi neoboroženi, je bilo ranjenih, eden na očesu zelo nevarno. Kljub takim terorističnim metodam pa SDS ni uspela pri volitvah v Ljubljani in je njen kandidat propadel. Tudi glavno mesto Slovenije je v taboru ogromne večine slovenskega naroda, ki z gnušom obsoja nemoralne, nasilne in protizakonite metode in sredstva SDS.

X. S temi protizakonitimi, terorističnimi, sleparskimi in korupcijskimi sredstvi je Žerjavova klika dosegla dva mandata, enega na Kranjskem in enega na Štajerskem. S tem nezadovoljna, hoče ta klika

oropati Slovensko ljudsko stranko

enega mandata na Štajerskem tako, da bi v okrožju Maribor-Celje imela dva mandata. Ker ji volivci niso dali drugega mandata, ga hoče SLS ukrasti. V to svrhu zahteva, da se naj zavolj nekaterih bagatelnih, popolnoma nestvarnih nedostatkov v zapisnikih volivnih odborov, sestavljenih že po pravilno izvršenem volivnem aktu od predsednikov, ki so pristali SDS, izvrši anulacija preko 25.000 glasov, ki so bili od volivcev na podlagi zakonitih volivnih imenikov oddani na poedinih voliščih v okrožju Maribor-Celje. Karakteristično je, za pravno in moralno pojmovanje sedanje vlade in njene večine, da je ona v verifikacijskem odboru pritrdila tej nameravani tatvini mandata s sprejetjem predloga o anketi, ki bi naj v to svrhu pregledala akte.

Pravni čut državljanov v Sloveniji je tako užaljen, da se mu more zadostiti le, ako se nasilja,

protizakonitosti in volivna sleparstva

SDS v volivni dobi reparirajo s tem, da se s takimi sredstvi pridobijeta mandata SDS

Krimom, Nanosom, Javornikom, Križno goro, Trnovskim gozdom, Sv. Lovrencem, Grmado in Stožem; a nato končni rob okvirja veličastno dvignjen v Juljskih Alpah s carjem Triglavom, v Karavankah s Stolom, Begunjsko, Kočuto, Storžičem in končno v Kamniških planinah s Kočno, Grmado in Stožem; a nato končni rob Ojstrico. Po hribih in vrhovih zopet vsepovsodi cerkve in cerkvice: St. Lovrenc, Sv. Katarina, Sv. Jakob, Sv. Mohor, Sv. Jošt, Sv. Marijeta, Sv. Primož, Sv. Valentin, Sv. Miklavž, Sveta gora, Sv. Ana, Zalostna gora — poleg mnogih drugih.

Poglejte in povejte, ali ne nosi ta zemlja čisto slovenskega lica in ali se ne zrcali ta zemlja v slovenskem značaju? Povsem naravno, saj sta celo tisočletje drug drugega oblikovala. Zanikati slovenstvo, se pravi zanikati to zemljo in njen posební značaj.

Na tej zemlji nima Nemeec več ničesar iskati, razen nauka, da krivično blago nima teka (za nazaj) in da ne želi svojega bližnjega zemlje in še manj duše njegove (za naprej). Kar se tiče naših bratov Srbov in Hrvatov, naj prihajajo k nam kakor brat k bratu, spoštujejo nas v naši hiši kot hišnega gospodarja in ne dotikajo se našega hišnega reda in naše lastnine. Ali ne veleva tako sama bratska ljubav?

Pa se z Gradu še enkrat ozrem na vse štiri strani, objemajoč v duhu tudi vse brate onstran meja pa Štajerce in Prekmurce, ki smo vsi eno, in si pravim: Greh je proti sv. Duhu, ubijati zemlji njeno prirojeno dušo in ji hoteti vsiliti drugo, tujo; greh, ki ne bo odpuščen ne na tem ne na onem svetu. Tudi bratu ne!

uničita in se s tem dokumentira, da morajo biti volivni rezultati v pravno urejeni državi izraz svobodne ljudske volje in ne uradnega nasilja in sleparstev korumpirane klike.

Pred ogorčenim bojem v skupščini.

OPOZICIJA NASTOPI Z VSO ODLOČNOSTJO. — DAVIDOVIČ OBJAVI BESEDILLO SPORAZUMA.

Belgrad, 21. marca. (Izv.) Jutri se seane plenem narodne skupščine, da razpravlja o poročilu verifikacijskega odbora. Položaj je že danes jasen in določen. Oba nasprotnika sta se pripravila na težko in odločilno borbo. Borba je usodepolnega značaja, kajti od nje je odvisna usoda naše države. Zato z napetostjo pričakujemo poteka debate v plenumu narodne skupščine. Dočim je opozicija jasno in točno formulirala svoje stališče, je v vladnih krogih opaziti preokret in, kakor vsi znaki kažejo, vlada ne bo mogla v plenumu izpeljati vseh svojih sklepov, storjenih v verifikacijskem odboru. Pa ne glede na to je opozicija odločena svojo borbo proti nasilju in terorju, proti sedanjemu sistemu

Zato podpisani predlagamo, da se mandat dr. Lj. Pivka v mariborsko-celjskem in mandat dr. Gregorja Žerjava v ljubljansko-novomeškem okrožju uničita, vsi drugi mandati v Sloveniji pa potrdijo.

voditi z največjo odločnostjo in ne glede na manevriranja, ki jih bo podvzela vladna večina, oziroma Pašić.

Z ozirom na pričetek delovanja narodne skupščine so voditelji bloka dopoldne in popoldne razpravljali o čisto tehničnih vprašanjih nastopa v plenumu. Določeni so govorniki od vseh skupin. Blok narodnega sporazuma je sklenil, da bo jutri v imenu bloka govoril Ljuba Davidovič. Na današnji seji so voditelji formulirali glavne točke njegovega govora. Obenem bo Ljuba Davidovič prečital tudi sporazum strank bloka narodnega sporazuma in ljudske demokracije. Tako bo sporazum objavljen.

Seja radikalnega kluba.

ODLOČITEV SELE ČEZ NEKAJ DNI.

Belgrad, 21. marca. (Izv.) Danes so radikali imeli dopoldne in popoldne sejo. Na njej so razpravljali o poročilu verifikacijskega odbora. Na seji so razni govorniki dali duška razpoloženju ljudstva in trdili, da je postopanje večine v verifikacijskem odboru prenapetost. Ker radi takega razpoloženja radikalni klub ni mogel priti do nobenega definitivnega sklepa, je na popoldanski seji Pašić imel kratek govor, v katerem je poslance pozival na so-

lidarnost, češ, da bo potrebna. »Definitivne sklepe,« je dejal Pašić, »bomo storili čez par dni, ko bomo videli, kako bo poročilo verifikacijskega odbora sprejeto v narodni skupščini. Potem se bomo ponovno sestali in bomo sklepali o svojem stališču.« Ta govor Nikole Pašića je povsod predmet živahnega razpravljanja, kar najbolj jasno kaže, da glede nasilja v verifikacijskem odboru še vedno niso padli definitivni sklepi.

DR. HOHNJEC IN DR. POLIČ — POROČEVALCA OPOZICIJE.

Belgrad, 21. marca. (Izv.) Danes popoldne je verif. odbor dokončal svoje delo. Na današnji seji je določil, da sme vsaka skupina imeti samo dva poročevalca. Opozicija je na skupni seji določila dr. Hohnjeca in dr. Poliča za poročevalca. Izvoljena sta torej v celokupnem en Hrvati in en Slovenec, kar je značilno, ker so ravno Slovenci in Hrvati po vladnem nasilju najbolj prizadeti.

Vsebinska blokovnega sporazuma.

Belgrad, 21. marca. (Izv.) Današnje »Novosti« prinašajo sledečo vsebino sporazuma bloka narodnega sporazuma.

1. Blok narodnega sporazuma in ljudske demokracije zahteva, da mora biti temelj za ureditev države ljudska suvereniteta. Ta pa je mogoča samo v parlamentarni monarhiji po načinu kakor je v Angliji.

2. Blok priznava državo kraljevine SHS, njeno celokupnost in njeno stalnost mej in monarhijo po vzgledu v Angliji.

3. Blok bo zahteval, da naj se vse samoupravne enote kakor skupno skupščinsko delo osnujejo in ustvarijo na temelju samouprave. Na tem principu se morajo urediti vse enote od skupščine do občine.

4. Blok bo vodil v svojem delovanju politiko ljudskih in političnih interesov. Vse zveze z inozemstvom se prekinajo, tudi z Moskvo.

5. Blok smatra, da je naš narod ljudsko demokratičen. Z ozirom na to mora gospodarsko življenje ščititi kmetski stan. Celokupno kmetsko življenje naj se organizira na združnem temelju. Blok priznava razredno solidarnost.

6. Blok bo zahteval, da se z zakonom določi stroga kazen za državne uslužbenice, ki so zlorabljali svoj položaj ob priliki volitev v narodno skupščino. V istem smislu bo zahteval, da se verifikacija poslanskih mandatov izroči kasačskemu sodišču namesto verif. odboru narodne skupščine.

7. Blok sprejema popolnoma delovni program Davidovičeve vlade, ki je bil prebran avgusta preteklega leta in ki zahteva najširšo konsolidacijo in politiko sloge Slovencev, Hrvatov in Srbov, obnovo zvez z Rusijo, borbo proti korupciji, izboljšanje uprave, izvedbo široke samouprave, čuvanje državljanske svobode, sprejetje zakona o invalidih, zakon o davčni reformi.

Ta vsebina ni niti definitivna niti natančna. Vendar odgovarja prilično sporazumu, ki ga bo jutri Davidovič prečital na seji.

KRALJ SE JE VRNIL

Belgrad, 21. marca. (Izv.) Danes popoldne ob 6. uri se je vrnil kralj z dolgotrajnega potovanja.

Novi davki.

Belgrad, 21. marca. (Izv.) Kakor izveemo, namerava vlada v dvanajstine sprejeti naknadne kredite. Ti znašajo nad eno milijardo. Bili so porabljeni za volivne stroške. Tudi na Slovenijo je od tega precej odpadlo, da so samostojni demokratje lahko plačali bankete in razne obljube. Da bo te naknadne kredite mogoče pokriti, je vlada sklenila z dvanajstinami uvesti nove davke.

Anglija in Švica nam odrekli posojilo.

Belgrad, 21. marca. (Izv.) Kakor izveemo, je vlada zaprosila nedavno v Angliji in Švici za večje posojilo. To posojilo bi v prvi vrsti porabila za nakup tobaka in v pokritje volivnih stroškov. Tako od Angleške kakor od Švice je vlada dobila odločno odklonilen odgovor. Anglija omenja poleg tega, da bi Anglija bila pripravljena dati posojilo, ko bi to posojilo podpisala Narodna banka, ne pa vlada. To je značilno za kredit naše države vsled sedanjega režima.

ZAPRT ZDRAVNIK.

Osijek, 21. marca. (Izv.) V Osijeku so na prošnjo zagrebške policije zaprli dr. Miroslava Heltmana, baje zaradi komunistične propagande.

Hrupni prizori v franc. zbornici.

Pariz, 21. marca. (Izv.) Zbornica je danes nadaljevala razpravo o interpelaciji poslanca Berarda zaradi manifesta, ki so ga izdali francoski nadškofje in kardinali na francoski narod.

Herriot je takoj po otvoritvi seje začel govoriti. Naglašal je, da vlada nikakor ne mara katoličanom krati njihovih pravic, in da opustitev poslaništva pri Vatikanu ni protiveraki, ampak političen čin. Vlada bo vedno varovala versko svobodo vseh državljanov in tudi ne bo nikogar preganjala zaradi njegovega verskega prepričanja.

Taj izjavi je opozicija burno ugovarjala. Ko se je hrup poleg, je Herriot nadaljeval svoj govor in rekel, da je manifest kardinalov poziv na boj proti lajski zakonodaji. Lajicizem priznava važnost katolicizma, a ne katolicizma bank, ampak katolicizma katakomb.

Te besede so izzvale na desnici silen vihar, da je moral predsednik seje prekiniti. Posebno ogorčeno je nastopil poslanec de la Ferronnay, katerega je večina za kazen izključila od 15 sej.

Pri glasovanju je zbornica Herriotu izrekla zaupnico s 325 proti 251 glasovom s pozivom, naj vlada vztraja pri svoji sedanjih politiki.

EXCELLA

• najboljši in vendar najcenejši stroj za rodbino in obrt. • Nadomestni deli za vse stroje.

J. Gorec, Ljubljana
palača Ljubljanske kreditne banke

Dama v kostumu

iz krasnega anglešk. blaga, ki ga je uvozila trdka

DRAGO SCHWAB — Ljubljana

vzbuja gotovo povsod občo pozornost.

MUSSOLINIJEV MANIFEST POVODOM FAŠISTOVSE ŠESTLETNICE.

Rim, 21. marca. (Izv.) Dne 23. t. m. proslavi fašistovska stranka šesto obletnico od ustanovitve fašjev. Tem povodom se bodo po vseh mestih in večjih krajih vršile velike svečanosti. Mussolini je izdal na fašiste cele države manifest, v katerem med drugim naglašja, da dogodki doslej še niso nikdar nadvladali volje fašizma. Danes stoji fašisti ponosno sami proti vsem in izven vseh. Nasprotje je zgodovinsko in neozdravljivo, boj se mora smoteno nadaljevati do končnega cilja. Praznovanje šeste obletnice ni konvencionalna prireditve, ampak smotra vojske, ki nestršno hlepi po novih bitkah. Fašistovska stranka, sindikati in milica predstavljajo nepromagljivo silo, ki stremi za enim samim ciljem: duhovno edinostjo in veličino domovine.

»ŽIVELA ITALIJANSKA MALTA!«

Malta, 21. marca. (Izv.) Italijanski parnik »Citta di Napoli«, ki je vozil fašistovsko milico v Afriko, se je ustavil tudi v pristanišču na Malti. Pri tej priliki so fašistovski vojaki začeli demonstrativno klicati: »Živijo Mussolini, živela italijanska Malta!« Probalci otoka pa so z obrežja odgovarjali: »Živela angleška Malta!« Italijanski konzul je takoj odšel na ladijo in spedit fašiste pod krov ladje. Pri odhodu ladje so se demonstracije in protidemonstracije ponavljale.

Vojno pristanišče v Singaporu.

London, 21. marca. (Izv.) Na zadnji seji spodnje zbornice se je pričela razprava o proračunu za mornarico. Prvi lord admiraltete Bridgeman je opravil večje zvišanje izdatkov za mornarico za 5 milijonov funtov in naglašal, da odpade večji del novih izdatkov za pomnožitev letalstva.

Nato je govoril o nujnosti zgraditve pomorskega oporišča v Singaporu, kar bo veljalo 11 milijonov funtov. Pomorsko oporišče v Vzhodni Aziji je angleški mornarici nujno potrebno. L. 1924. so gradile vse države 228 novih vojnih ladij, letos pa jih grade 352, med temi Anglija samo 80.

Mac Donald je odgovarjal v imenu opozicije, da pomeni graditev pomorskega oporišča v Singaporu izzivanje žoltga plemena. On ne razume vedno močnejšega oboroževanja, če vlada govori o samih prijateljskih zvezah z vsemi državami. Še ena pa že vsi prebivalci Vzhodne Azije govorijo javno o bodoči vojni med belim in žoltim plemenom.

URADNIŠKA VLADA NA PRUSKEM.

Berlin, 21. marca. (Izv.) Po odstopu dr. Marxa od kandidature za pruskega ministrskega predsednika utegne priti do začasne uradniške vlade, kateri bi načeloval ne-parlamentarec.

Vihar v Ameriki.

Chicago, 21. marca. (Izv.) Število človeških žrtev, ki jih je zahteval tornado v Severni Ameriki, je znatno večje, kakor so povedala prva poročila. Vihar je uničil tudi 11 lokomotiv. Ker obstoji nevarnost, da bi ljudje obolevali na otrpjenosti tilnika, so poslali v poškodovane kraje z letalci 800 zavojev potrebnih zdravil.

ČISTI DOBIČEK ANGLEŠKE NARODNE BANKE.

London, 21. marca. (Iz.) Angleška banka izkazuje 673.022 funtov sterlingov čistega dobička. Dividenda znaša 6 odstotkov.

UKRADENI DOKUMENTI.

Pariz, 21. marca. (Izv.) Neki ruski v Parizu izhajajoči list poroča, da so izginili iz ruskega sovjetskega poslaništva razni važni dokumenti, ki jih je imel zaklenjene v svoji miznici prvi poslaniški tajnik. Ko je Krasin po svojem povratku iz Moskve v Pariz zvedel za tatvino, je bil baje vca iz sebe in je takoj odpustil iz službe prizadetega tajnika.

ODSTAVLJEN POLICIJSKI PREDSEDNIK.

Halle, 21. marca. (Izv.) Zaradi zadnjih komunističnih nemirov v Halle, pri katerih je bilo več ljudi mrtvih, je vlada odstavila policijskega predsednika Rungeja.

ŠTRAJK NA HOLANDSKEM.

Kopenhagen, 21. marca. (Izv.) Tovarnarji so izprli še 50.000 delavcev, tako da sedaj počiva nad 100.000 delavcev.

POTRES NA KITAJSKEM.

Shanghai, 21. marca. (Izv.) Potres je uničil mesto Talifu v provinci Junan.

• Ciklostil-aparati, barva, voščeni in kožni papir.
• FRANC BAR, Ljubljana, Centerjeve nabrabe 5

Dopisi.

Ig. V nedeljo dne 22. marca priredi oddelek godbe dravskega divizijskega okrožja na Igu I. koncert. Ta koncert se vrši v »Sokolskem domu« in pod protektoratom t. j. pod pokroviteljstvom sokolskega društva na Igu. Koncert vodi član godbe na Igu narednik g. J. Krtička. Na ta koncert pa vabi, kot smo zvedeli, »Nepolitičen« (11 op. dopis.) godbeni klub na Igu. Priredi torej ta koncert oddelek godbe dravskega divizijskega okrožja, pokroviteljstvo koncerta vrši Sokol na Igu, koncert vodi g. narednik Krtička, član godbe na Igu, vabi pa na ta koncert »Nepolitičen godbeni klub na Igu«. Da bo ta čudna stvar bolj razumljiva, naj ob tej priliki povemo par zanimivosti o tej godbi izanskih Sokolov. Resnica je namreč ta-le: Izanski Sokoli so si kupili instrumente za godbo. To je gotovo hvalevredna stvar. Ker nimajo na Igu človeka, ki bi jih učil godbe, so si morali preskrbeti v Ljubljani nekoga, ki jih hodi učiti na Ig: in to je najbrže g. narednik Krtička. In ker izanski Sokoli še dolgo časa ne bodo zmožni nastopiti pri koncertu, pridejo najbrže na instrumente izanskih Sokolov igrati nekateri iz dravske divizije, od koder hodi tudi dotični g. narednik učiti na Ig. Na ta način si lahko razlagamo, da koncert priredi res oddelek godbe iz dravske divizije, izanski Sokoli pa bodo ob tej priliki vršili samo pokroviteljstvo koncerta, ker še daleko niso zmožni koncert tudi prirediti. Da bi pa vsa stvar bolj vlekla — ker Sokol na Igu je kaj slaba privlačna sila — pa vabi na koncert: »Nepolitični godbeni klub na Igu«. O tej godbi izanskih Sokolov je zanimivo to-le: V nedeljo dne 15. marca je nek moč v imenu te godbe pobiral prostovoljne darove za sokolsko godbo na Igu. In ker za Sokola celo na Igu nismo preveč navdušeni, zato je ta mož pripovedoval v neki gostilni, da je ta godba nestrankarska in nepolitična. Rekli so, da so se obrnili na g. Cirila Podržaja, da bi smeli v Orlovskem domu igrati; da pa je g. Podržaj vsled svoje zagrizenosti odbil njihovo prošnjo. Da je pa dalje ta godba celo pobožna, ne pa sokolska, je v dokaz povedal ta mož, da so tudi g. župnik na Igu podpisali, da bo ta godba igrala pri procesiji na Veliko soboto. — Obe ti dve trditvi tako o g. C. Podržaju in g. župniku sta pa popolnoma neresnični. Namen teh laži je: dobiti od vseh ljudi denar za godbo. Do takrat so »nepolitičen godbeni klub«, ko bodo pa od ljudi s takimi sredstvi izvalili denar, potem bodo pa javno povedali, da je ta godba sokolska. Da so Sokoli in liberalci zmožni takih in še večjih neresnic, so nam jasno pokazale zadnje volitve 8. febr. Zato previdnost pred takimi lažmi! Če je stvar pošena, čemu potem treba takih gotovo ne poštenih sredstev?

Kamnik. V nedeljo, dne 22. t. m., ob pol 5. uri se vrši v Kamniškem domu veleznimivo predavanje: Preganjanje krščanstva v Rusiji za časa boljševizma. Predaval bo vseučiliški profesor dr. Fran Grivec. Predavanje bo pojasnjevalo 50 skriptičnih slik. Člani društva in vsi, ki se zanimajo za to važno predavanje, so uljudno vabljeni.

Cerklje pri Krškem. K temu, kar navaja sobotno »Jutro« o nadučitelju Rostoharju, naj povemo mi še to-le: Dopisnik »Jutra« silno pretirava in pri vsej dobri volji je zašel celo v zmotu. Ustava ne prepoveduje, da ne bi kdo smel misliti n. pr. republikansko. Zato dobiti ljudi tudi med demokrati, ki so demokrati radi kruha, a mišljenja so republikanskega. Celo na krmi in države jih najdemo in celo med brati Srbi. Vsaka brošura, ki je nasprotna ustavi, ali če je nevarna obstoju države, mora biti zaplenjena od oblasti. Ko je izšla brošura: »Mali politični katekizem« so jo oblasti, ki so bile tedaj na krmlu, (pa niso bili to klerikali) dopustile. Kar je cenzurirano in ne zaplenjeno, sme vsakdo brati in sme tudi drugim dajati brati. Ali razumete? Letos pred volitvami in potem je oblast v Sloveniji dopustila izhajati poleg demokratskega časopisja tudi Prepeluhovega »Republikanec«. In ta oblast ni in ni bila klerikalna! Posamezni državni uradniki so kandidirali na raznih kandidatnih listah, ne samo na demokratskih. In smeli so! — Ustava jim tega ne zabranjuje, čeprav jih »rošni« demokrati za preganjanje. Vprašanje: Odkod pa vam je znano, kaj in koliko ima g. nadučitelj v pisarni? Odkod? Razen učiteljsva nihče ne more vedeti! Ugotavljamo: Ujanejci so denuncirali kolega in sicer zato, ker ni ujujevec. Da, še več vemo! Kdo je bil tisti, ki je šel na vlak poizvedovat od potujočega občanu, če pozna tega in tega nadučitelja in kakšen je ta človek, da-li ni »separatista«, da-li ni »državi nevaren element«. — Tam gori v Krškem bi gotovi gošpodje vedeli vse to še bolj podrobno povedati kot jaz. Saj je nekdo celo »nastavljen« za kurirja-vohuna! To so »državohranjujoči« elementi! Čuvajte se jih! — Cerkljanec.

Naznanjam vsem cenj. gostom, da imam kavarno ob 5. uri odprto

Na izbiro se dobijo vsa jutranja gorka in mrzla okrepčila. Točijo se pristna dolenska in štajerska VINA. Poleg tega nudim cenj. gostom lep vrt in prostor za balinanje. Postrežba točna, cene solidne. Priporočam se — **MARIJA ZGONC**, kavarna — Cesta v Rožno dolino. 407

Dnevne novice.

— **Poglavje o tiskovni svobodi.** Zagrebški »Morgenc« je objavil sledeči dopis iz Maribora: »Mariborska policija je vložila proti »Novi Straži« in proti »Slovenskemu Gospodarju«, ki zastopata politično smer SLS, na podlagi paragrafa 103 in 104 srbskega kazenskega zakona 25 tožb. Inkriminirani slučaji obsegajo notice in politične informacije, kakršne so objavljali tudi drugi listi, ki pa jih tu tolmačijo kot zasmeševanje in poniževanje uradnih oseb oziroma vlade. Ta korak policije ima gotovo namen varovati avtoriteto uradnega aparata in jo dvigniti, vprašanje pa je, če se da ta cilj na tak način doseči. Avtoriteto je težko izsiliti, ker njena podlaga ni strah, ampak izvir iz splošno priznane veljavnosti in spoštovanja. Kdor hoče avtoriteto doseči s strahom, kaže le svojo slabost. Na vsem svetu ni nihče kritiki tako podvržen kakor eksekutivna oblast in njeni organi in svoboda kritike je znak naprednosti. Okostenelost izvršne oblasti pa nasprotno vsakemu napredku, zlasti če se ne opira na večino. To pa je pri nas slučaj. Posledica tega je veliko število kritikov in potreba se jih otresati. Naše razmerje med vlado in kritiko pa ni zdravo. Obstoječe razmere med obema je nenaravno in na tem tudi tožbe proti »Novi Straži« in »Slov. Gospodarju« ne bodo nič izpremenile. Ravno nasprotno bo rezultat: Tožbe izzivajo novo kritiko, ker ni dvoma, da niso bili toženi vsi listi, ki so se na enak način pregrešili. Tako se dovaja enakopravnost v izražanju misli do absurda, kar gotovo ne more utrditi avtoritete izvršne oblasti. Za naše časopisje velja pač svoboda, a ne svoboda misli, ampak svoboda cenzure od strani izvršne oblasti.

— **Vremec o čekovnem uradu v Ljubljani.** Vladno glasilo »Vremec« je posvetilo odluku belgrajske centrale čekovnega urada ali poštne hranilnice, kakor se sedaj imenuje, da mora ljubljanski čekovni urad oddajati svoj denar belgrajski centrali, ki ga bo zopet po svoji volji vračala Sloveniji v obliki trgovskih in industrijskih kreditov (ali pa tudi ne, op. ur.), uvodni članek, v katerem zagovarja odluk belgrajske centrale z ugotovitvijo, da je poštni čekovni urad odpovedal svojo vlogo samo enemu ljubljanskemu denarnemu zavodu, kjer imajo odločilno moč tuji in ne domači kapitalisti (»Vremec« misli namreč na »Slavensko banko«, čeprav je izrečno ne imenuje, op. ur.). Nam ni znano, v kakšnem razmerju stoji »Slavenska banka« do tujih kapitalistov, in ravno tako tudi ne bomo preiskovali, v kakšnem razmerju stoji ali je stala »Slavenska banka« do vlade in do posameznih vladnih strank. Če pa je res, kar trdi »Vremec«, da je belgrajska centrala čekovnega urada le hotela izvit domači kapital iz tuje uprave, bi bila belgrajska centrala prav lahko odredila, da se odtegne kredit samo temu zavodu, na katerega »Vremec« namigava, ne bila bi pa izdala naredbe, da mora vsi denar iz Slovenije v belgrajsko centralo. Zato mi tolažbi in opravičevanju »Vremenca« ne verjamemo in trdimo, da je bil korak proti »Slavenski banki« belgrajski centrali čekovnega urada le dobrodošel povod za občuten udarec na vse slovensko gospodarstvo. Za tako naivno nas res ni treba imeti, da ne bi razumeli pravih namenov belgrajske centrale čekovnega urada in zato zahtevamo in bomo vedno zahtevali, naj ostane slovenski denar v Sloveniji, centrala naj pa na d z o r u j e, da se bo slovenski denar posojal le domačim obrtnikom in trgovcem, ki bi tudi rabili kredit po 3 odstotke, kakor ga je imela po zatrdilu »Vremenca« imenovana banka.

— **Za diktaturo se ogreva »Beogradske Dnevnik«**, znano Pribeževičevsko glasilo. Takole piše: »Kakor stvari sedaj stoji, kaže vse, da bo treba poseči po diktaturi. Pašićeva vlada je zadnji poskus, da se država konsolidira s pomočjo parlamenta, če pa vlada ne more uničiti protidržavnih organizacij, se mora ta poskus smatrati za ponesrečen in mi lahko pričakujemo diktaturo že v najkrajšem času, mogoče že čez en mesec.« — Nekateri ljudje pa pravijo, da jo imamo že danes.

— **Nov čin maščevnosti Žerjavovcev.** Nasilno je penzioniran g. ing. Ignacij Segar, pomočnik ravnatelja drž. železnic v Ljubljani. To je navaden čin maščevnosti, ker se g. Segar žerjavovcem v svoji značajnosti ni hotel ukloniti. Najzanimivejši je, da je g. ing. Segar organiziran radikal in eden od najstarejših in prvih pripadnikov NRS v Sloveniji. Demokrati terorizirajo torej tudi radikale, kakor da so radikali odvisni od demokratske stranke in ne nasprotno. G. Segar je priznan večak v svoji stroki ter mu je bilo ravnateljsko mesto pri ravnateljstvu v Ljubljani naravnost ponudeno — seve pod pogoj.

— **Cerkveno odlikovanje.** Imenovan je za častnega škof. konzistorialnega svetnika g. ar. Jožef Jeršič, gimn. profesor-veroučitelj v Ljubljani.

— **Izplačevanje pokojnin upokojenemu železniškemu osebju.** Po odluku generalne direkcije državnih železnic z dne 26. februarja t. l., št. G. D. 8175, se bodo po zakonu o državnem prometnem osebju upokojenim železničarjem odslej izplačevale pokojnine preko finančnega ministrstva. Upokojenci, ki prejemale pokojnine po starih predpisih, bodo prejeli pokojnine še naprej pri direkciji državnih železnic.

— **Mengšani in okoličani** so kar najljubše vabljeni k velikemu skriptičnemu pred-

vanju v sredo dne 25. t. m. ob 3. popoldne v Društveni dom v Mengšu. Predava ter s številnimi slikami in fotografijami ilustrira svoje dvainpolletno potovanje po Ameriki sorojak dr. Srečko Zamjen. Vabljeni posebno odrasli.

— **Orožništvo in kmetijstvo.** Ze prejšnji komandant orožništva v Sloveniji polkovnik Hurkijevič, ki menda ni bil posebni strokovnjak v orožniški službi, se je na vse načine zavzemal za to, kako bi vpeljal kmetijstvo na orožniških postajah, neozirajoč se pri tem na to, kaj bo z varnostno službo. Ta ideja se vzdržuje tudi pod sedanjim poveljstvom. Nihče bi ne bil proti temu, če bi si orožniško moštvo, kjer mu razmere to dovoljujejo, vzelo v najem kako malo njivico in si pridelalo malo zelenjave, tako da bi mu ne bilo treba vsake malenkosti kupovati. Da bi pa orožniki obdelovali cela polja ter redili koze in drugo domačo živino po postajah, kakor se zahteva, bi bilo malo odveč, ker tega vendar orožniška služba ne dopušta. — Ze sedaj so vsake porotne obravnave preplavljene z nešteti ropi, roparskimi umori ter drugimi vsemogočimi zločini, tako da obide človeka groza, ko to čita. Kaj bo pa šele potem, če se orožništvo odvrne od svojega poklica ter spremeni v poljedelce? Orožniki bodo na polju sadili krompir, razni zločinci jim bodo pa dobro srečo voščili, prihajajoč in odhajajoč nemoteno mimo njih po bližnji cesti. — Uverjeni smo, da ima pri današnjih razmerah vsak orožnik, pa naj je določen na še tako neznatno mesto, čez glavo posla pri učenju in skrbi za razne službene zadeve, tako da mu ne more preostajati niti minute časa, da bi se mogel ukvarjati še s poljedelstvom in drugimi stvarmi, ki se ne tičejo njegovega poklica. Orožniki naj se poglobi v svojo stroko in se ji popolnoma posveti, tako da bo v stanu vsak čas in povsod izpolniti svojo službo ter izslediti zločinca pa do prinesti sodniku potrebni dokazilni material. Kmet naj obdeluje polje in sadi krompir, pastir naj pa koze in kostrune paseje. — Seveda je treba tudi poskrbeti, da bo orožnik pošteno plačan in oblečen, presrčeti bi mu bilo treba prevozna sredstva, ki so pri zasledovalni službi neobhodno potrebna, tako da mu ne bo potreba vstopovsod in vsako malenkost kriti vedno iz lastnega žepa.

— **Virman in provizija pri čekovnih računih.** Da se udeležencem v poštno-čekovnem prometu olajša uporaba čekovnih računov tudi pri izplačilih v gotovini, bodo poštne hranilnice in njene podružnice od 1. aprila t. l. dalje zaračunavale provizijo v desetini izmeri $\frac{1}{2}\%$ (pol pro mite) samo pri zneskih do Din 30.000.—, pri večjih dispozicijah pa se bo od zneskov, ki presegajo Din 30.000.—, zaračunavala provizija le v izmeri $\frac{1}{4}\%$ (četrt pro mite). Pri tej priliki se opozarjajo lastniki ček. računov na dejstvo, da se pri dispozicijah v virmanu (t. j. pri dispozicijah v korist drugih ček. računov), kakor tudi pri dispozicijah v korist čekovnih računov Narodne banke pri Poštni hranilnici in njenih podružnicah v Ljubljani, Sarajevu in Zagrebu in končno tudi pri dispozicijah v korist žiro-računov pri Narodni banki ne zaračunava nobena provizija.

— **Iz akademskega društva jugoslovanskih tehnikov na Dunaju.** Kakor smo že poročali prireditelji arhitektni oddelek dunajske tehnike naučno ekskurzijo na Nizozemsko. Akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov na Dunaju nas prosi v imenu zainteresiranih slovenskih slušateljev arhitektov za priobčitev naslednjih vrstic: Arhitektna skupina odpotuje z dunajskega zapadnega kolodvora dne 3. aprila zjutraj Potovanje gre čez Nürnberg, Frankfurt, Köln, prihod v Amsterdam 4. aprila popoldne. Obiskalo se bo še Haag in Haarlem. Vodstvo skupine po mestih prevzamejo tamošnji arhitekti in inženjerji. Razkazovali bodo vse v poštveh prišedse zgradbe ter zanimivosti. Vsak član skupine mora imeti s seboj skicirko, ter delati skice in notice o zgradbah, narodni noši, običajih in drugih zanimivostih. Poleg tega bo imela skupina tudi več fotografskih aparatov. Ekskurzija je strogo naučnega značaja, ter se po narodnosti udeležencev lahko smatra za mednarodno. Do sedaj je točno javljenih 21 Avstrijev, 4 Čehi in 4 Madžari ter 1 Bolgar. Usoda nas Jugoslovancev visi v zraku. Naša udeležba zavisi še od okolnosti, ako se nas bo hotela naša javnost spomniti, ter nam pomagati s sredstvi za udeležitev te ekskurzije. Obrabamo se še enkrat na vse, ki so jim znane dijaške težnje z iskreno prošnjo, naj nam z d a r o v i p o m o g a j o, da se bosta mogla vsaj dva Slovenca udeležiti te ekskurzije. Potni stroški znašajo 300 šilingov to je 2800 Din. Darove sprejema iz prijaznosti uredništvo ali pa prosimo naravnost na »Akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov«, Techn. Hochschule, Wien.

— **Za rednega profesorja na bogoslovni fakulteti v Zagrebu** je imenovan dr. Andrija Živković.

— **Kdo ne hrepeni po sreči!** Ponuja se vsakemu. Zatorej le sežite vsi po njej. Dobite jo, ako kupite loterijske srečke Ljudskega don. v St. Vidu nad Ljubljano. Dobitki so krasni, sreča mila. Srečka stane samo 10 Din in z njo lahko dobite lepo, novoizidano hišo, konja z vozičkom, molzno kravo, kompletno spalno opravo, moško kolo, šivalni stroj itd. Skupno je 1348 dobitkov v vrednosti najmanj 108.750

dinarjev. Srečke se dobijo pri Loterijskem odseku Ljudskega doma v St. Vidu nad Ljubljano.

— **Antialkoholni kongres v Belgradu.** Jugoslovanska treznostna zveza priredi meseca julija t. l. v Belgradu antialkoholni kongres, katerega se udeležijo tudi zastopniki treznostnih organizacij iz vseh ostalih slovanskih držav.

— **Uljejin kot morsko kopališče.** V Belgradu se je osnovala delniška družba, ki uredi v Uljcinju moderno morsko kopališče in zgradi velik hotel. Z deli prično še letos.

— **Hrvatske narodne vezenine in tkanine na dekorativni razstavi v Parizu.** Zenska udruga za narodne tkanine in vezenine v Petrinju je ob sodelovanju glavne Udruge v Zagrebu priredila razstavo del, ki so jih izvršile izključno kmetice iz Petrinja in okolice. Razstava je vzbudila splošno občudovanje. Iz Zagreba je došla posebna komisija, ki je izbrala najlepša dela, da jih pošlje na dekorativno razstavo v Parizu.

— **Izlet v Firenzo.** Umetnostno-zgodovinsko društvo priredi za svoje člane šestdnevni izlet v Firenzo in Bologno z ogledom važnejših umetnostnih spomenikov. Odhod iz Ljubljane 3. maja. Stroški za izlet bodo znašali približno Din 1500. Društvo zaprosi za znižanje voznine in konzularnih stroškov. Z ozirom na omejeno število udeležnikov sprejema priglasbe (ustmene in pismene) ter takse (za osebo Din 150) tajnik v umetnostno-zgodovinskem seminarju, univerza, le do 25. t. m. ob delavnikih od 12. do 12.30.

— **Umor v Čačku.** Te dni so potegnili iz Morave mrtvo truplo bivšega profesorja Arse Ilića iz Čačke. Glava je bila razklana. Ilić je bil mnogokratni milijonar in čudak. Zadnjih dvajset let se je posvetil izključno svojemu velikemu posestvu. Bil je samec in je živel popolnoma sam zase. Sumijo, da so z umorom v zvezi njegovi sorodniki, ki bi radi prišli hitreje do dedščine. Zapri so več oseb.

— **Advokat dr. Vladimir Moskovčič** je otvoril svojo pisarno v Zagrebu, Jelačićev trg 23, I. 1858

— **Pokončevanje poljskih miši.** V zadnjem času so se zelo močno razpasle poljske miši, ki so pričele resno ogroziti obstanek poljskih kultur in travnikov. Dolžnost vsakega zemljiškega posestnika in zakupnikov kmetijskih zemljišč je, da tega nevarnega poljskega škodljivca prično kar najtemeljiteje in vztrajno pokončevati. Zatiranje teh škodljivcev naj se prične vsako leto v zgodnji pomladi in sicer s strupenimi plini, s katerimi se s pomočjo Horovega aparata zakade vse mišje luknje ali pa s striktnim ovsem. Natančna navodila glede nabave in uporabe sredstev za to pokončevanje dobe ljubljanski interesi med običajnimi uradnimi urami v mestnem gospodarskem uradu v Ljubljani.

— **Črna gora na potu napredka.** »Politika« prinaša dopis iz Crnogore, ki kaže, da se Črna gora končno približuje notranjemu miru in napredku. Dopisnik spominja, da je mino nedeljo poteklo leto dni, odkar so se podali črnogorski odmetniki. Bilo jih je trideset. Ostalo je bilo še 15 odmetnikov; od teh so jih kasneje nekaj ubili, nekateri so odšli čez mejo. Za ostale ne vedo, kje so. A če so tudi morda še v Črni gori, se tekem čez leta niso nikjer pojavili. Proti odmetnikom, ki so se bili podali in so sedaj v zapprih na Cetinju, je preiskava domalega dovršena in se bo vršila proti njim glavna razprava meseca junija t. l. Ta obletnica pomenja za Črno goro velik datum, ker se je bila s tem zaledjula strašna petletna meščanska vojna. Ni dvoma, da se ta vojna nikdar ne bi bila končala, ako ne bi bil sam narod izprevidel, da so to bratomorno vojno v Črni gori vprizorili posamezni politiki iz osebnih računov, ki jih je plačal narod s tolikimi težkimi žrtvami in ki so pred inozemstvom oblatile ugled Črne gore in njene junaške prošlosti. Na vsak način ima na predaji odmetnikov in uvajanju miru v Črni gori največ zaslug ljudstvo samo, ki je prisililo odmetnike, da so se podali. Prebivalstvu Črne gore se zdi to leto dosti prekratko, da bi mogli priti do popolnoma normalnega življenja. Človek se še ne more navaditi, da je svoboden v svoji hiši, na potu in na svoji njeni. Toda en sedanji dan je večji in močnejši nego leto dni v minulosti in tako vse prehaja v pozabljeno. Črna gora je tekem minolega leta prešla v stvarnejšo politiko; na vseh straneh se vodi boj za njeno gospodarsko povzdigo in za rešitev tolikih vprašanj, od katerih je odvisno življenje tega revnega ljudstva: za zgradbo železnice, potov, prodaje šum, izsušenja Skaderskih jezer in mnogo drugega.

— **Sleparski potnik.** Bivši potnik tvrdke »Keftus« v Zagrebu, ki je potoval tudi po Sloveniji, France Stojan, doma iz Strane pri Teharjih, je ogoljufal svojo tvrdko s ponarejenimi naročili za okroglo 4000 Din provizije in je neznano kam pobegnil.

— **Jeklene valčne zastore** ter vsa ključavničarska dela izvršuje ter se priporoča za cenjena naročila ključavničarstvo Avg. Martinčič, Ljubljana, Rimska cesta 14. — Glej današnji inserat na zadnji strani!

— **Znamka »Neosan«**, krema za čevlje. Vam jamči za dobro blago. 1029

— **Bluze najnovejša** Kristofič-Bučar. 1447

PERI S

»Samobelin«-avtomat!

— Strašna nesreča v slovenski delavski družini na Francoskem. Iz Lievina (Pas de Calais) v Franciji nam poročajo: Dne 14. t. m. je zadela tukajšnja slovenska družina Franca Morela, doma iz Smartna pri Kamniku, ki se je priselila semkaj iz Osterfelda v Nemčiji, grozna nesreča. V stanovanju je bilo pet otrok z materjo. Mati se je mudila v kuhinji, 12letna hčerka je pa spravljala spat manjše otroke. Najdlje se je kakor navadno pomudila pri najmlajši sestrici, ki je ležala v zibelki. Naenkrat zasliši mati v sobi silen pok. Prestrašena plane, da pogleda, kaj je. Komaj pa je odprla vrata, jo objamejo plameni in dim. V sobi je bila eksplodirala petrolejka. Na obupni krik nesrečne žene so prihiteli ljudje in začeli reševati otroke. 12letno deklečo so našli mrtvo, ležečo preko zibelke, a malo dete je ležalo še živo na tleh. Skrbna, dobra deklica je očitno v prvem hipu pograbila sestrico, da bi jo rešila, a ognjeni element jo je usmrtil, predno je mogla storiti kak korak; pri tem ji je dete padlo iz rok. Istotako že mrtvega so našli štiriletnega dečka. Ostali trije otroci in mati so bili težko opečeni in so nezvestne prepeljali v bolnišnico, kjer je eden izmed otrok kmalu umrl. Oče Morela in dva sinova so bili začasa nesreče v rudniku na delu. Opoldne so se bili zdravi in veseli poslovili, ko so se pa ob pol 11. uri ponoči vrnili, so našli namesto prijaznega doma pusto, prazno pogorišče a strašno ožganimi telesi svojih dragih. Grozna nesreča je vse sorojake in ostale sosede globoko pretresla. Preostali družini naše najiskrenejše sočutje in sožalje! — Slovenci v Lievinu.

Politika v gremiju trgovcev v Ljubljani.

Ko smo včeraj objavili imena onih članov gremija, ki so glasovali zato, da se zaneslo politika v gremij trgovcev in so glasovali za nezaupnico zvezinemu načelniku g. Jelačinu, ker ni pustil v gremij politike, smo izpustili imena nekaterih članov, ker nismo bili sigurni in nismo hoteli delati nikomur krivice.

Zato objavljamo dodatno, da so se doletne politične seje gremija trgovcev udeležili zraven včeraj imenovanih še sledeči gg.: Avgust Volk, molar in trg. z dež. pridelki, Resljeva cesta; Ignac Novak, družabnik trdnice J. Perdan nasl., specerija, Krekov trg in Avgust Skaberne, manufakturst, Mestni trg.

Prva imenovana, gg. Volk in Novak sta tudi glasovala za nezaupnico g. Jelačinu, torej tudi za politiko v gremiju, med tem ko je bil g. Skaberne toliko moža, da za to ni hotel glasovati.

Sedaj je čisto jasno, kdo je zanesel politiko v gremij in kdo je za to glasoval. Ker se pa sedaj ne upajo v javnost in na izredni občni zbor, katerega zahteva več kot polovica vseh članov gremija, med temi vse najuglednejše trdnice, letajo nekateri okrog teh trgovcev, da bi svoj podpis preklicali.

Orjunaš Šterk, trgovec s klobuki na Starem trgu, razmaša v podpis že kar pisane izjave sledeče vsebine:

IZJAVA.

Podpisani izjavljam, da preklicujem svoj podpis, katerega so nabirali nekateri gospodje na posebne pole, ker nisem bil poučen, v kake svrhe se pobirajo ti podpisi.

Ljubljana, dne 1925.

Ta izjava je pisana s pisalnim strojem in se barva traku ter orke ujema s pisalnim strojem, ki se nahaja v gremiju trgovcev. Ali naj bo gremij trgovcev res še filijalka mladine? Zahtevamo zato odločno, da napravi g. Stupica vsaj tukaj red ter pozove tajnika gremija, g. Šmuka, na odgovor!

Trgovci, kateri so s svojimi podpisi zahtevali sklicanje izrednega občnega zbora, so nastopili edino pravo pot, da se take razmere korenito in takoj razčistijo. Ne bodo jim pomagale nobene preklicane izjave, ker bo morebitnega omahljivca akcijski odbor za sklicanje izrednega občnega zbora nadomestil takoj z dvakratnim številom članov, kateri so odločno proti politiki v tako važni gospodarski korporaciji.

Celo žurnalisti, kateri je preklanje po časopisih poklice, imajo svoje strokovno čustvo, ki je povsem nepolitično. Samo ljubljanski gremij trgovcev naj pa namesto stvarnega dela politizira, zato ker želi to peščica žerjavovih trabantov. Tukaj tudi obiski orjunaškega kuma in bišega kandidata za državni zbor, Mohoriča, v gremiju trgovcev ne bodo nič pomagali.

Zato na dan z izrednim občenim zborom, da se malo porazgovorimo!

Če menijo žerjavovski trgovci, da je za nje politika boljša kakor trgovina, naj se o tem prepričajo pri svojem tovarišu g. Zebalu, ki toži, da mu je dosti odjemalcev ušlo, medtem ko je politiziral.

Dežne plašče

kupite najceneje pri trdnici
Ložar & Blazek
Sv. Petra cesta št. 20.

iz Ljubljane.

Iz občnega zbora družbe sv. Elizabete. Družba sv. Elizabete je imela na praznik sv. Jožefa v Marjaniškem svoj letošnji občni zbor, ki je nudil razveseljivo sliko družbinega delovanja. Udeležba je bila častna in častna so bila tudi poročila, ki sta nam jih podali tajnice namestnica in blagajničarka. Konferenca — vseh je 8 — se razdelila tekom leta 1924 62.233 Din 50 p podpora med podpirance (med temi 96 družin). Podpore so se delile ob hišnih, za podpirance in za članice toli pomembnih obiskih. Ljubljanske konference so priredile vrh tega z drugimi krščanskimi dobrodelnimi organizacijami 6. februarja (za l. 1923) božičnico, kjer je bilo obdarovanih nad 200 ubožnih otrok, pred božičem 1924 pa so se udeležile božičnice, ki jo je organiziral mestni magistrat; pri tej priliki je bilo obdarovanih 600 otrok. Nekatere konference so za božič še posebej obdarile svoje reveže pri manjši, pa srčni božičnici. Da se je vkljub težkemu času moglo vzdržati to delo, se ima družba zahvaliti požrtvovalnim članicam, ki so potrebne vrote ali same zložile ali pridobile (prodaja oljki itd.) ali pa iste izprosile pri velikodušnih dobrotnikih. Zeleti je le, da se število delavnih članic pomnoži in k dosežanjim zvestim dobrotnikom pristopijo še drugi. Končno se vsi, ki smo se udeležili zbora, v imenu revežev iskreno zahvaljujemo vsem predsednicam, oz. podpredsednicam in drugim delavnim članicam posameznih konferenc, blagajničarki in tajnici, oz. namestnicam osrednjega sveta, kakor vsem dobrotnikom in podpornikom. Bog plačaj obilno!

Iz Mesto svetja na krsto p. Placida sta darovala za cerkev sv. Frančiška v Sp. Šiški g. prof. dr. Iv. Svetina 100, A. K. 500 Din.

Iz Trgovci! Ne pozabite, da g. Stupica, načelnik gremija trgovcev, kljub zahtevi predpisane števila članov do danes še ni sklical izrednega občnega zbora ljubljanskega gremija.

Iz Trgovskih krogov. »Jutro«, ali kakor ga nazivljajo ljubljanski fjakerci »Cekinov kriminal-žurnal« je pričel priobčevati seznam neodvisnih pametnih trgovcev, ki se brigajo le za svoj poklic, politiko pa prepuščajo onim elementom, ki jo nujno potrebujejo, da lažje z nacionalizmom na jeziku preplavljajo naš trg z malovrednim italijanskim manufakturnim blagom in pa onemu, ki sicer drugim ponuja in prodaja svojo železno robo, le značaja in volje nima železne, temveč hodi ponjo v mladinsko banko ali pa k Balticu.

Iz Pasijonske igre v Kino Matiei. Opozorjamo na današnji oglas Kino Matie, ki napoveduje zanimiv vspeled pasijonskih iger v dneh od 25. do 29. marca.

Iz Predavanja o zdravstvu. Zdravniško društvo v Ljubljani priredi v okviru »Ljudske visoke šole« za široko javnost ciklus aktualnih predavanj, kjer se bodo od zdravnikov-specialistov obravnavali sledeči predmeti: splošna higijena, socialna zaščita deca, kirurgija, higijena žene, epidemiologija, röntgenoslovje, infekcijske bolezni, eugonika, tuberkuloza itd. Predavanja se bodo vršila vsa torek od 6.—7. ure zvečer v veliki dvorani univerze. K tem predavanjem se vljudo vabijo vsi, ki se zanimajo za telesni prospek našega naroda. V torek, dne 24. marca, predava g. dr. Ivo Pirc pod naslovom: »Naše pravice in dolžnosti za razvoj higijene.«

Iz Sestanek rez. oficirjev. Vsi gospodje rez. oficirji, ki so prijavili svoj pristop k snujočemu se društvu rez. oficirjev za Drav. divizijsko oblast, so vabljeni na sestanek dne 27. t. m. ob 20. uri v restavraciji »Zvezda«. Pripravljalni odbor bo podal poročilo o svojem delu in poročal o situaciji, ki je nastala po občnem zboru Udrženja rez. oficira i ratnika v Beogradu ter stavi predloge, ki so z ozirom na nastali položaj potrebni. — Odbor.

Iz Oddaja mestnega zemljišča za Bežigradom. Dosedanji zakupniki in drugi interesi se vabijo, da se udeležijo oddaje mestnega zemljišča za Bežigradom, ki se vrši v sredo, dne 25. t. m. ob 8 zjutraj na licu mesta. Zakupnino za leto 1925 bo poravnati takoj pri oddaji tega zemljišča.

Iz Za rodbino Rudolfa Juvana sta darovali dve neimenovani dami 25 Din.

Iz Svetlo-likanje ovrtačnikov ter likanje perila se najlepše izvršuje le v higijenični pralnici F. Šimenca, Kolodvorska c. 8. Izvršuje tudi popravila perila. 1864

Iz Neprevlečnost. Na železniškem prelazu na Zelošid cesti je skočil iz dolenskega vlaka Anton Semrak, posestnikov sin, doma iz Vrbovega pri Mirni peči. Fant je padel na cesto in se je pri tem precej poškodoval na glavi.

Iz Pobežnili je od svoje sestre 22letna malo slaboumna Marija Komovec. Z njo je izginil tudi Josip Jančar, njen prijatelj in sumnjajo, da sta pobegnila skupaj. Vzrok bega ni znan. — Pred nekaj dnevi pa je pobegnila iz službe pri inž. I. Petriču v Ljubljani 20letna služkinja Marija Bovha, doma iz Iške vasi. Begunka je srednje dokate postave in je odšla jako čedno oblečena.

Iz Policijske vesti. Od petka na soboto je bilo vložnih 18 policijskih ovadb in sicer: 3 radi kalenja nočnega miru, 6 radi prestopka cestno policijskega reda in po ena radi tatvi.

TAKO PERE LE

ZLATOROG MILO

ne, pijanosti, najdbe sumljivih predmetov, pobega od doma, skoka iz vlaka med vožnjo, poškodbe tuje lastnine, ognja v gozdu na Rožniku, radi prekršenja policijske ure in pa radi prestopka obrtnega reda.

Najboljši šivalni stroj je odino le

JOSIP PETELINC-A

znamke

Gründer in Adler

na rodbino, obit in industrijo

Ljubljana

Blizu Prešernovega spomenika. Poob v vsenju brezplačno. Vredne garancije.

Na veliko. Na malo. Delovalca za popravila.

Prosvetna zveza.

Prosvetni večer, ki se je vršil 20. t. m. v Ljudskem domu je bil sijajno obiskan. Kot prvo točko so zapeli akademiki himno sv. Očeta, katere je navzoče opozorila, da velja večer Rimu in proslavi svetega leta. Dopršeno je deklamiral g. akademik Pengov: dr. M. Opeka. V katakombah. Pravilno naglaševanje, primerno stopnjevanje z glasom in simpatični nastop pričajo o lepah dramatičnih zmoglostih deklamatorja. Fassinirala nas je tretja točka: Handel-Gonod: Ave Marija. Ga Bajukova je s svojim močnim glasom, ki je lepo doneč tudi v višjih legah, z vse dovršenostjo zapela vedno lepi Ave Marija. Tudi spremljava, violina in glasovir, je bila v izvežbanih rokah. G. dr. Lukman, vseučiliški profesor, nas je v poldrugo uro trajajočem predavanju s pomočjo sklopičnih slik vodil po paganskem, starokrščanskem in novem Rimu. Poznalo se je, da je g. predavatelj dober poznavalec Rima in zgodovine.

Prosvetna društva opozarjamo na člen 79. dež. ljudskošolskega zakona, po katerem je posejanje iger in prireditelj, ki niso primerne šoloobvezni mladini zlasti, če se vrše zvečer, prepovedano, četudi so v spremstvu starišev. Ker se je radnje čase pristojna oblast začela iz plemenitega ali neplemenitega nagiba zanimati tudi za ta člen, ki je bil zadnja leta že pozabljen, zato prosimo, da se društva strogo ravnajo po tem zakonu.

Tržiš. X. Prosvetni večer se vrši v ponedeljek 23. marca 1925 v »Našem domu«. Na sporedu je predavanje zdravstvenega nadzornika dr. J. Pirca in sicer: O jetiki. Predavanje bodo pojasnjevali kinematografski filmi. Začetek ob 8 zvečer. Vabljeni vsi!

Mekronog. Prosvetno društvo priredi 25. t. m. Marijansko akademijo ob treh popoldan. Na sporedu so: dr. Schwab: Zdrava Marija dr. Kimovec: Marija, Slovencev krajčija, Milnar Cigale: Ave, tisočkrat ave! Predavanje o Marijinih podobah. Predavauje bodo pojasnjevali številno sklopične slike.

Ljudski oder v Ljubljani

uprizori

»PASIJON« ali »KRISTUSOVO TRPLJENJE« v desetih slikah

v nedeljo 29. marca ob 3. uri popoldne, v soboto 4. aprila ob 8. uri zvečer, v nedeljo 5. aprila ob 3. uri popoldne in v torek 7. aprila ob 8. uri zvečer.

Ljubljansko občinstvo se naproša, da po možnosti poseti predstave ob delavnikih in s tem omogoči poset nedeljskih popoldanskih predstav občinstvu z dežele, ki ima ugodno zvezo z večernimi vlaki. Večjim družbam se priporoča, da si naprej rezervirajo vstopnice z navedbo dneva predstave. Obenem je poslati znesek za vstopnice, ker se drugače na naročila ne more ozirati. Predprodaja vstopnic od torka naprej vsak dan od 5. do 7. ure popoldan v pisarni Ljudskega odra, čez dan pa v društveni nabavni zadrugi (Ljudski dom, I. nadst.). — Vstopnice so po 18, 16, 14, 12, 10, 8, 6 in 5 Din.

Cerkveni vestnik.

e Duhovne vaje za žene in dekleta v cerkvi sv. Jožefa so od 22.—25. marca. Nedelja: začetek ob 4. uri pop.; ponedeljek in torek: priv govor ob pol 6. uri zjutraj, drugi govor ob 4. uri pop.; sredo (praznik): skupne sv. obhajilo ob 6. uri zjutraj; sklep ob 4. uri popoldne z papeževim blagoslovom. Sv. maše v ponedeljek in torek: prva ob 5. uri, govor ob pol 6. druge sv. maše ob 6. uri in pozneje.

Prosveta.

pr Orgelski koncerti so v Ljubljani redkost. In vendar koliko glasbenega bogastva je skritega tudi v različnih starejših in novejših orgelskih skladbah! Ali naj jih pri nas nikdo ne odkriva? Kajpada slišimo v naših cerkvah pogosto mnogo igranja na orgle, vendar so te izvečine bolj za praktično uporabo in za bogoslužne prilike napisane skladbe; kakor tudi je vmes mnogo več ali manj dobrega prostega igranja, improviziranja. Orgelski koncerti pa nam nudijo izbrane daljše bodisi krajše koncertne orgelske skladbe, zasnovane v mnogobrojnih orgelskih oblikah in podajajoča plemenito in jedrnat glasbeno vsebino. V cer-

KOLESA
N. GOREC
Vai DEL, OPREMA in PNEVMATIKA za zalogij

kupite NAJBOLJE in NAJCENEJE pri trdnici palače Ljubljanske kreditne banke in Gospodarskega društva 14.

kronem koncertu v stolnici v ponedeljek dne 23. marca bo občinstvo imelo priliko slišati sedem krasnih orgelskih točk in sicer predvsem Passacaglio, slavnega staroitalijanskega organista in orgelskega skladatelja Frescobaldija (1583—1644), po Rheinbergerjevih zapiskih prirejeno za moderno koncertno uporabo od Lud. Bosileta, živahno kot kaka etuda tekočo Bachovo fugo v C-molu s prosto figurativnim slovesnim sklepom, v modernih harmonijah se prelivačo, veličastno Springerjevo Zaigro iz njegove koralne sonate, prinašajočo lepe kontraste in nežno izvenedno; dalje tri jako melodiozno in prijetno se glaseče lirčne skladbe: pred kratkim umrlega največjega italijanskega novejšega orgelskega skladatelja in virtuozna Enrico Bossija »Preghierac«, leta 1904. umrlega zelo plodovitega francoskega skladatelja Samuela Rusoja »Ofertorije št. 4, in italijanskega še živečega skladatelja Chiesa prijazno Pastorale; za sklep pa enega najznamenitjših francoskih orgelskih skladateljev Aleksandra Guilmonta drugo orgelsko sonato. Vse te točke bo na izborni intoniranih Milavčevih stolnih orglah zaigral ravnatelj stolnega kora Stanko Premrl, ki je že v mnogih dosežanih cerkvenih koncertih pokazal, da dobro pozna svoj instrument in izvaja orgelske skladbe povsem solidno in z vso umetniško resnostjo. Tudi pevske točke: Zborovske skladbe deloma a capella deloma z orglami, ki jih bo zapel stolni pevski zbor — za to priliko zlasti v basih nekoliko okrepljen —, bodo nudile lep in nenavaden glasben užitek. Koncert se bo pričel ob pol osmih zvečer. Prosimo cenjeno občinstvo, naj si nabavi vstopnice že pred večerom in naj pravočasno zasede svoje prostore. Klopki so topot šete in zaznamovane od I. do XXIV. Stolov so le tri vrste: prva pod kupolo, druga pri stranskih vratih, tretja nekoliko nižje sredi cerkve. Čisti prebitek tega cerkvenega koncerta je namenjen orglarski šoli v Ljubljani.

VII. mladinske predavanje, ki bi se moralo vršiti danes v nedeljo dopoldne je preloženo na začetek aprila in to vsled tega, ker je bil član Kozinovega kvarteta g. Burja brzojavno poklican na gostovanje v Maribor. Natančnejši datum in drugo objavimo.

pr »Zbori« se imenuje mesečna revija za novo zborovsko glasbo, ki jo je začelo izdajati pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. List je zaenkrat litografiran in prinaša po en, dva ali še več zborov. Društvo, ki želi izvajati eno ali drugo skladbo, mora kupiti dotično številko za ves zbor. Cena posamezni pesmi na dveh straneh je le 1 dinar, na štirih straneh 2 dinarja. Celoletna naročnina na »Zbore« stane za Jugoslavijo 20 dinarjev, za Italijo 10 lir, za Ameriko 1 dolar. Naročnino je treba poslati naprej. Naročila sprejema po dopisnici pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani, Narodni dom, I. desno. Naročniki v zasedenem ozemlju lahko nakažejo ali vplačajo naročnino v znesku 10 lir Pevskemu in glasbenemu društvu v Gorici ali podružnicama Ljubljanske kreditne banke v Trstu in Gorici za naš račun pri glavnem zavodu v Ljubljani, ameriški rojaki pa v banki g. Frana Sakserja v New Yorku na naš konto. Gg. skladatelje prosimo, da nam pošiljajo svoje skladbe v objavo, ljubitelji petja pa, da listu pridobivajo nove naročnike. Prva številka prinaša J. Ravnika moški zbor »Solnce v zenitu«, druga E. Adamičev mešani zbor »Zrelo žito«, tretja St. Premrl moški zbor »Naše gore« in E. Adamičev mešani zbor »Kaj ti je Mojca«, četrta I. Ravnikov moški zbor »Kam si šla?« in St. Premrl moški zbor »Polček«. »Zbori« bodo prinašali slovenske, hrvatske in srbske skladbe za ženski, moški in mešani zbor ter narodne pesmi v harmonizaciji za koncert. Toplo priporočamo za naročbo!

Turistika in sport.

SPORTNI TEDEN.

Da je sport najboljša priporočila za deželo, ki ga goji, o tem smo že pisali. Veleugledni francoski sportni list »L'Auto« piše: »Sport je naše najboljšo propagandno sredstvo v inozemstvu, pa nič ne govori; njegov učinek je večji kakor vsako umetniško delo v gledališču ali koncertni dvorani. Kakšne možnosti za slavo Francije, če bi bil Carpentier potolkel Dempsey! Kako so ga sprejeli prvič, ko ga je obdajal še sijaj nepremagljivosti! Nobena kronana glava ni tako sprejeta, na tisoče je bilo gledavcev, stotine časnikarjev in fotografov so ga obkrožale. Imamo pa še sportne veličine, ki dvigajo naše ime, imamo Suzano Lenglen, Rigoulota, Pelletiera d'Oisy, imamo Gerbauta, ki je peljal čast Francije v orehovi lupini čez Atlantik v New York. Zivimo v stoletju sporta, umetniki in igravci ne uživajo tiste slave, kakor jo uživa sportnik, ki dela rekorde in mu ploskajo tisoči.« — Da si je sport osvojil ves svet, nam priča tudi vedno rastoče število novih stadionov. Med največjimi in najlepšimi bo hamburški. Zgradila ga bo občina. Ves prostor bo pokrival 28 hektarov, imel bo travnik za veselice, nogometišče, tekališče, plavalnico; pred stadionom bo še šest drugih nogometišč, tri uporabljiva tudi pozimi za zimski sport. 30.000 gledavcem se bo nudil pregled čez stadion, tribuno bodo napravili, zraven pa krasno poslopje s preoblačevalnicami, kopalnicami, sobami za masažo in utilitnicami. Otvorili bodo stadion v začetku septembra, otvoritvi bodo posvetili cel teden.

V New Yorku bo pa napravil Mac Ketrick stadion, imenovan po Hendersonu, v katerega bo šlo 110.000 gledavcev, dve Ljubljani. Pa dvomijo, da bi se splašali, ker so tam blizu že manjši sportni prostori, do 20.000 gledavcev, in bi se mogel veliki stadion uporabljati le ob prav posebnih prilikah.

Res ne vemo, ali so Uruguayci drugačni, kakor so bili prej, ali pa so se Francozi poboljšali ali pa privoščijo Amerikanci Evropejcem začetne uspehe. Kajti prvi boj Uruguaycev proti Francozom 3:1 ne kaže več stare premoči, sedaj pa beremo celo 0:0. Sicer so normandijski nogometno moštvo kar v tla pomandrali, 5:0 pa vendar. Brazilci so potolkli Francoze 7:2 itd.

Ubogi Nurmi! Ves svet te je občudoval, letel si od uspeha do uspeha, sanjal si o vseh rekordih od 400 m noter gor do Maratonskega teka, pa pride zavratna bolezen in podere tvoje čudovito atletsko telo. Zadnjič je bila zopet tekma, to pot na 5000 m, in oba skupaj sta letela, Nurmi in Ritola. Sportna senzacija prav prve vrste. Že pred tekom je kazal Nurmi znamenja slabosti, a je stisnil zobe in je letel. Med tekom je napravil še dva nova vmesna rekorda, spredaj je bil pred Ritolo, potem je pa opešal, zamahnil je z rokami in se je zgrudil. Najbrže vnetje slepega črevesa. Odnescil so ga s tekališča in prepeljali so ga v bolnišnico. Ritola je tek nadaljeval in je dosegel krasni čas 14:25 $\frac{1}{2}$. Nurmi v Ameriki skoraj gotovo ne bo več mogel nastopiti.

Kar je Nurmi za Fince, je Rigoulot za Francoze. Nikdar še ni kak drug Francoz dvigal takih težkih uteži, kakor jih on. Rigoulot je razred zase. V par mesecih je v dvoročnem sunku prišel od 141 kg na 160 $\frac{1}{2}$ kg! To je nov svetovni rekord, o katerem pred kratkim niti sanjali niso. Svaric Hünenberger je pa z eno roko (z desnico) dal na ramo in sunil kvišku 105 $\frac{1}{2}$ kg, za 1 $\frac{1}{2}$ kg več kakor leta 1909. Francoz Vasseur. Le poskusi, dragi bravec, pa boš videl, kaj je to.

En milijon dolarjev v par minutah zaslužiti, to je tudi za ameriške pojme ogromna svota. Pa jih bosta zaslužila dva ameriška bokserja, Dempsey in Gibbons. In to je samo vstopnina. Pridejo zraven še filmski posnetki, koncesije itd. Sedaj je Dempsey poleg Gibbonsa in črnca Willisa pozval tudi Tunney, izborni borec. A naloga je težka, kajti pot do kralja bokserjev gre preko imenovanih dveh, ki sta že davno določena za Dempseyeva nasprotnika.

Vse, kar je prav. Sport je lep; a da hoče petdesetletna dama preplavati ožino med Dover in Calais, se nam pa le malo smešno zdi. Je pa to gospa Craven, prej bolniška streljajka, izvrstna plavalca. Naročila si je že trenerja in sedaj se vežba. Ker je njena hčerka poročena in ima otroke, bomo brali: Stara mati plava čez kanal med Francijo in Anglijo. — Arne Borg je plaval 250 yardov v 2:40 $\frac{1}{2}$ in je s tem zboljšal Weissmuellerjev rekord 2:41 $\frac{1}{2}$. — Na olimpskem kongresu v Pragi, ki se bo sestal 28. maja, bodo pregledali tudi seznam plavalnih rekordov Zalihog gre ta seznam samo do 1. novembra lanskega leta. Od tedaj do danes se je pa izvršilo že toliko novega, da je seznam čisto zastarel in nam ne bo podal, čeprav potrjen, nobene prave slike sedanjega položaja.

Malo je ljudi, ki bi nam znali povedati, kako daleč nas pripelje liter bencina. Italijani so imeli sedaj že tretjič tako skušnjo in so vozili takole: Visioi (Veros 350 cm³) 71:39 km, Gatti (Guza 500 cm³) 100:7 km; s pol litrom bencina pa Manoni (Fiat 75 cm³ malo kolo) 26:42 km, Monaco (della Ferrera 125 cm³) 59:94 km, druga dva pa 50:59 in 53:015 km. — Da je predsednik Coolidge velik prijatelj sporta, že vemo. Saj je pri Amerikancu to že itak umljivo. Povodom zadnje newyorške avtomobilne razstave je poslal predsedniku avtomobilne trgovske zbornice brzojavko te-le vsebine: »Otvoritev ameriške avtomobilne razstave, ki naj označa letos tudi srebrni jubilej avtomobilne industrije, je viden znak čudovitega razvoja te obrti. Tekom 25 let se je povzpela avtomobilna industrija do enega izmed prvih gospodarskih činiteljev države; več še: Amerika je v tej za moderni čas reprezentativni pridobitvi prevzela vodstvo vsega sveta. Glede gradbe cest, prometa in vpliva na organizacijo družbe je prinesel avtomobil take spremembe, da še danes ne moremo razumeti njegove važnosti, kaj šele njegov pomen za bodočnost.«

Na Francoskem gradijo aeroplan, ki bo prevozil Atlantski ocean brez prestanka. Dali mu bodo hitrost 280 km na uro, 5000 litrov bencina in 30 potnikov.

Ne vemo, če se bo slovita igravka tenisa Suzana Lenglen z aeroplanom peljala v Ameriko ali ne. Nešteta dobiva pisma, naj pride tja in se poskusi z olimpijstino Heleno Wills. Suzana pravi, naj pride Helena v Evropo, in bo najbrž tudi tako. Lenglenova je sedaj v izvrstni formi in bi bil ta boj res nekaj posebnega. — V boju med Londonom in Parizom je zmagal London. — Trdovratno se je branil španski mojster Manuel Alonzo proti svetovnemu mojstru Tildenu. Prva igra 6:3 za Tildena, druga 7:9, tretja 6:1, četrta 6:4, skupaj 25:17. To razmerje govori o izvrstni kakovosti Španca.

Zimski sport se posavlja. Za slovo je skočil v Jahimovem na Češkem Vili Diek s smučmi 59 $\frac{1}{2}$ m daleč.

Kranjska gora. (Poročilo od 21. t. m.) Ob 7. uri — 5 C. Barometer pada. Nebo brez oblakov. Ozračje mirno. Sneg prši — 15 cm. Smuka ugodna. Saninec dober.

Lahkoatletični odsek »Atena« prične s rednim treningom pod tehničnim vodstvom dne 1. aprila t. l. Vpisovanje se vrši vsak ponedeljek in četrtek od 6.—7. ure v jahalnici na Bleiweisovi cesti. Sprejemajo se deklince in dečki od 10. leta dalje. Vpisnina mesečno 5 Din. Trening se vrši pod zdravniškim in odborovim nadzorstvom. — Načelstvo. 1882

Naznanila.

Esperantske predavanje. V sredo 25. t. m. ob 10 dopoldne predava v zbornični dvorani univerze g. prof. Rakuša iz Maribora o temi »Esperanto in njega protivniki«. Esperantski klub v Ljubljani vabi k predavanju vse, ki se zanimajo za esperanto.

Rokodelski dom. Pevske vaje so vsako nedeljo ob 11. uri in vsak torek ob 8. uri. Prosimo vse gg. pevce, da se jih vedno točno udeležujejo. — Radi cerkvenega koncerta, ki bo jutri ob pol 8 zvečer v stolnici, odpade navadno tedensko predavanje. Prihodnje predavanje in sicer s skiptičnimi slikami bo v ponedeljek 30. marca.

V »Ljudskem domu« v št. Viču nad Ljubljano danes v nedeljo ne bo predavanja, kakor smo pomotoma poročali, ampak se bo igrala igra »Stari in mladi«. Na praznik 25. marca se vrši zadnja večja prireditel v letošnji sezoni v »Ljudskem domu« in sicer orlovska akademija, poleg akademije pa še igra »Tri nečakinje«. K tej prireditvi vabimo zlasti stariše.

Ježica. Pevski odsek SKID vprizori v nedeljo dne 29. marca ob 8. uri popoldne »Domenc«, narodno igro s petjem v petih dejanjih. Vstopnice v predprodaji v trgovini Smrke. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo spo-

menika v vojni padlim junakom, se vsi najvljudneje vabite.

Šlikarji! Danes zvečer ob polosmih priredi dramati. odsek igrokaz »Roka božja« v petih dejanjih v prid novi cerkvi. Vljudo vabimo. Jutri zvečer ob polosmih skiptično predavanje: »Benetke« v samostanski dvorani. Predava g. Fr. Gabrovec.

Društvo slušateljev filozofske fakultete v Ljubljani priredi v sredo dne 25. t. m. ob 10. dopoldne v predavalnici št. 77 javno predavanje. Predava tov. Grahor Ivan o pomenu družabnega reda za vzgojo najširših plasti ruskega naroda. K obilni udeležbi vabi odbor.

Tombola. Dne 19. aprila t. l. priredi Društvo nižjih poštinih uslužbencev II. veliko javno tombolo na Kongresnem trgu točno ob 15. uri. Dobitki bodo krasni in sicer: 6 tombol in več lepih četvrk in petvrk. Tablice začno prodajati v ponedeljek dne 23. marca t. l. vsi pismonoše v Ljubljani, v Šiški, na Viču in v Mostah. Tablice so po 2 Din 50 par. Segajte prido po njih. — Odbor.

Robinson Crosue, grandiozni avanturisti film v 20. dejanjih, v mladinskih predstavah samo še danes ob pol 11. dop., pol 5. pop. in pol 8. zvečer ter jutri v ponedeljek ob pol 5. in pol 8. zvečer.

Zadruga krojačev, krojačič in sorodnih obrtov v Ljubljani opozarja svoje zadruženike, da se vrši letošnji zadrugi zbor v sredo dne 25. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v stekleni dvorani hotela »Union« in prosil za polnoštevilno udeležbo.

Zadruga kleparjev, inštalaterjev in kolarjev obvešča svoje člane, da se vrši 1. aprila preizkušnja vajencev za pomočnike, ter naj se prijave vložijo najkasneje do 28. t. m. pri omenjeni zadrugi. — Odbor.

Zveza gostilničarskih zadrug za Slovenijo v Ljubljani vabi na svoj XII. redni občni zbor, ki se vrši dne 26. marca 1925 ob 10. uri dopoldne v prostorih g. Kavčiča v Ljubljani, Karlovska cesta, Privoz št. 4.

I. N. R. I.

Kristusovo življenje.

(Rojstvo, življenje in smrt.)

Popolnoma novi

Veličastni filmski veleumotvor, v katerem sodelujejo prvovrstni svetovni igralci

Grigorij Chmara

(član moskovskega gledališča Hudožestvenikov)

Henny Porten,

Asta N'elsen, Werner Kraus, Alex. Granach.

Velike pasijonske igre, posnete v Jeruzalemu in Betlehemu ter na grobu Kristusovem, pomenijo za vsakega kristjana pomemben dogodek, ker odpadejo sedaj draga in s težkocami združena potovanja in s Amergan, kjer se vršijo svetovnoznane pasijonske igre.

Še nikoli nam ni bilo trpljenje Jezusovo tako krasno in naravno prikazano, kakor v tem filmu, katerega izdelava je stala velike milijone denarja v zlatu.

Vkljub ogromnim nabavnim stroškom in drugim težkočam, se je posrečilo podjetju

Elitni kino Matica

v Ljubljani, da ta prekrasni film pridobi za Ljubljano od 25.—29. MARCA 1925.

Film je popolnoma nov

izdelan pod protektoratom francoske, belgijske in nemške višje duhovščine ter je kot tak odlikovan z zlato kolajno in z briljantno zvezdo ter se nikakor ne sme primerjati s starejšimi filmi podobne vsebine.

Da se omogoči ogled pasijonskih iger tudi interesantom z dežele, se vrše predstave

na praznik 25. marca in v nedeljo 29. marca ob:

1/211., 3., 1/25., 6., 1/28. in 9.

dne 26. 27. 28. marca ob:

1/24., 5., 1/28. in 9.

Pomnoženi orkester igra pri vseh predstavah.

Cene sedežev:

6, 8, 10, 12, 14, 16 Din.

Ker je povpraševanje za vstopnice že sedaj od vseh strani veliko, se priporoča iste rezervirati v naprej.

Blagajna bo odprta vsak dan od 10. do pol 1. in od pol 3. naprej.

Ako pridete v Ljubljano oglejte si v glavnih ulicah razstavljenе slike.

Elitni kino Matica

Ljubljana, Kongresni trg 9. Telefon 124.

Gospodarstvo.

Gospodarska zbornica.

Po poročilih listov ima načrt zakona o gospodarski zbornici, katerega ravno kar izdeluje v ministrstvu trgovine in industrije, 36 členov.

1. Člen govori o tem, da se osnuje gospodarska zbornica pri ministrstvu trgovine in industrije v svrhu, da pomaga vladi in parlamentu pri reševanju vprašanj gospodarskega značaja.

2. Člen razpravlja o svrhu gospodarske zbornice, ki ima povedati svoje mnenje in staviti svoj predlog o uredbah gospodarskega značaja.

3. Člen odreja, da morajo resorni ministri povedati tudi mnenje gospodarskega sveta.

4. Člani so imenovani po kralju z ukazom: a) zastopniki gospodarskih ministrstev; b) ministrski svet izbira iz dvojnega števila kandidatov, ki jih predlože korporacije in zbornice; c) ministrski svet izbira iz vrst ostalih gospodarskih strokovnjakov.

5. Mandati članov trajajo tri leta.

6. Članstvo je častna dolžnost, samo se daje tedensko nagrado. Člani izven Belgrada dobe dnevnic in potne stroške.

7. Skupščine so redne (enkrat letno) in izredne (ko to odredi ministrski svet).

8.—15. Ti člani govorejo o sejah. Poslovni red bo odrejen s posebnim pravilnikom. V členu 13. stoji, da more gospodarska zbornica delegirati svoje ksperte v parlament in njegove odseke, da brani mnenje gospodarske zbornice.

16. Gospodarska zbornica more izbrati 10 odborov: za agrarno politiko, za trgovsko politiko, za banke in borze, za zavarovanje, za prometno politiko, za profesionalno politiko, za društva, za socialno politiko in za finančno politiko. Ti odbori preučujejo dana vprašanja in referirajo plenumu.

17.—26. Članstvo, delo in organizacija odborov, o čemur bo zopet poseben pravilnik.

27. Predstavnik plenuma je: splošni odbor, v katerem so predsedniki strokovnih odborov in ostali delegati plenuma.

28.—36. Ti člani govore o organizaciji in delu splošnega odbora, za kar bo zopet izdelan poseben pravilnik. Splošni odbor se sestaja dvakrat mesečno. Število članov gospodarske zbornice ni v zakonskem projektu nič omenjeno.

g Dohodki monopolske uprave v mesecu decembru lanskega leta. Dohodki monopolske uprave v mesecu decembru lanskega leta so

znali 210.494.556 dinarjev (v proračunu 192 milijonov 841.667 dinarjev). Dohodki države od monopola tobaka so znali v mesecu decembru lani 131.601.317 dinarjev, od soli 34.582.822 dinarjev, od petroleja 21.254.499 dinarjev, od vžgalic 12.426.388 dinarjev, od cigaretnega papirja 10.273.004 dinarjev in razno 356.626 dinarjev.

g Občna zbora. »Split«, anonimno društvo za gembent Portland, Split Sušak 6. aprila t. l.; »Saturnus« d. d. za industrijo pločevinastih izdelkov v Ljubljani 8. aprila 1925 (izredni občni zbor).

g Likvidacija. Firma I. Kokoschnege, manufaktura en gros, import-eksport v Mariboru, d. z o. z.; Živinorejska zadruga v Cerkljah pri Kranju, r. z. z o. z. je prešla v likvidacijo.

g Poravnalno postopanje. O imovini Antona Bučarja, trgovca v Brežicah se je uvedlo poravnalno postopanje.

g Zahteve naših eksporterjev živine. Izvozniki živine, ki izvažajo v Švico, bodo intervenirali pri prometnem ministru s kolektivno predstavko, v kateri zahtevajo, da se zniža tarifa v slučaju vrnitve živine z meje, ko švicarska vlada nepričakovano izda uvozno prepoved za živino iz naše države, ta živina pa se že nahaja na meji na poti v Švico.

g Odstop predsednika Zveze trgovcev in industrijev v Vojvodini. Lazar Mirosavljević, predsednik Zveze vojvodinskih trgovcev in industrijev, je odstopil s motivacijo, da se je prišel od prepričanja, da se merodajni krogi ne brigajo za interese trgovine v Vojvodini in da tak položaj vede v krizno, če ne celo v katastrofo. Gospodarska in finančna politika vlade vodi do težkih preizkušenj za banke in trgovce, katere bo težko premagati.

g Rok za izmenjavo nemških bankovcev, ki se glase na papirnate marke, je, kakor poroča Wolff, do 5. julija 1925.

g Pred znižanjem diskonta v Avstriji. Kakor javljajo z Dunaja, bo avstrijska Narodna banka v kratkem znižala diskontno mero za 1 odstotek.

g Padec dinarja. Notranji politični dogodki so točno reagirali na kurz dinarja na svetovnem trgu. Naš dinar je padel tekom tedna od 8.40 na 8, odnosno 8.0750. Vse tuje valute in devize so čvrste. Samo Narodna banka je se poskušala rešiti položaj, da je krila potrebe na deviznem trgu.

g »Pekate« v Jugoslaviji. V Ljubljani se je ustanovila tvrdka: Prva kranjska tovarna testenin »pekate« Znidaršič & Co., družba

z o. z., kot posestna tovarna istega imena v Ilirski Bistrici, ki slovi po svojih izbornih pekateh. Družba je zgradila v Ljubljani novo tovarno za pekate. Do sedaj je bilo treba uvažati pekate iz Ilirske Bistrice, ki je pa po vojni pripadla Italiji, ter plačevati visoko carino. Poznavalci dobrih testenin so plačevali visoke cene za uvožene pekate, niso jih pa mogli kupovati manje - imoviti sloji. Sedaj se bodo »pekate« lahko razširile po vsej deželi, Želimo družbi obilo uspeha.

g Povišanje cene sladkorja. Kakor je bilo pričakovati, je vsled hitrega nazadovanja dinarja jugoslovanski sladkorni kartel naenkrat povišal ceno sladkorja in sicer kockam za 50 dinarjev, kristalu pa 25 dinarjev pri 100 kilogramih.

g Hranilne vloge v Avstriji naraščajo. V februarju so se hranilne vloge pri dunajskih hranilnicah in 8 dunajskih velebankah zvišale od 2.485,780 milijonov na 2.699,601 milijonov aK.

Borze.

Dne 21. marca 1925.

DENAR.

Zagreb. V prostem prometu notirajo: Italija 257.75 (2.5575 — 2.5875), London 303.25 (300.40—303.40), Newyork 63.40 (62.75—63.75), Pariz 3.2850 (3.245—3.295), Praga 1.8850 (1.87 do 1.90), Dunaj 8.95 (8.825—9.025), Curih 12.25 (12.15—12.25).

Curih. Belgrad 8—8.15 (8.175), Italija 21.07 do 21.12 (21.07), London 24.7950—24.80 (24.795), Newyork 518.50—519 (518.75), Pariz 26.92 do 26.97 (26.85), Praga 15.35—15.42 (15.40), Dunaj 0.007150—0.007250 (0.007325), Bukarešt 2.45 do 2.55 (2.45).

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Dunaj. Efekti: Alpine 392.000, Greinitz 138.000, Trbovelska družba 464.000, Hrvatska eskomptna banka 138.000, Leykam 130.000, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 62.000, Gutmann 590.000, Mundus 810.000, Slavonija 62.500.

BLAGO.

Novi Sad. Pšenica 455, koruza za april-maj 190, za maj-junij 205. Položaj nestalen.

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA:

Začetek ob 20 zvečer.

Nedelja, 22. marca ob 15. uri: VERONIKA DESENISKA, ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 23. marca: MISEL. Red E. Torek, 24. marca: Zaprt.

Sreda, 25. marca: OTHELLO. — Izven. Četrtek, 26. marca: PEPELUH. — Red D. Petek, 27. marca: VDOVA ROŠLINKA. — Red A.

Sobota, 28. marca, ob 15. uri pop.: VERONIKA DESENISKA. Dijaška predstava pri znižanih cenah. — Izven.

OPERA:

Začetek ob pol 20 zvečer.

Nedelja, 22. marca: Ob 15. uri pop.: TRAVIATA, ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 23. marca: Zaprt.

Torek, 24. marca: MIGNON. — Red B. Sreda, 25. marca ob 15. uri pop.: GORENJSKI SLAVEK, ljudska predstava pri znižanih cenah. — Izven.

Četrtek, 26. marca: Zaprt.

Petek, 27. marca: DON JUAN. — Red C. Sobota, 28. marca: DON PASQUALE, premijera. — Izven.

Slov. marijonetno gledališče

»ATENA« v Mladiki

Danes, v nedeljo 22. t. m., igra ob pol 3. uri popoldne in ob pol 6 zvečer slov. marijonetno gledališče slovito lutkovno igro v petih dejanjih s predigro »Doktor Faust«, prirejeno po nemških in čeških lutkovnih igrah XVIII. stoletja. Igra se skoraj v isti obliki, kakor so ga vpizarjali pred stoletji, ko ga je gledal tvorec velikega »Fausta« Goethe, ki je iz te fabule ustvaril svoje svetovno delo. Današnji »Faust« zasluži, da si ga ogleda tudi odraslo občinstvo. Naštudiran je prav dobro in bo prav gotovo najboljša predstava v letošnji sezoni. Scenarijo in lutke je izdelal slikar Milan Klemenčič.

Narodno gledališče v Mariboru.

Repertoar:

Nedelja, 22. marca, ob 16. (štirih) »Vdova Rošlinka« (kuponi). Zadnjič v sezoni.

Naročajte Slovenca!

Poizvedovanja.

Naše so se — ne nogavice — ampak rokavice, ki se dobe pri hiš. gospodarju v Ilirski ulici 27-L.

Našel se je včeraj svilen pisan šal na Tržaški cesti. Dobi se pri g. Severju, Glince, Tržaška cesta 22.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 30 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

KUHARICA

s letnimi spricvali, išče službo pri boljši rodbini. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kuharica« 1895.

2 kroj. pomočnika

ena za veliko, druga za malo, fino delo, se sprejmeta takoj v trajno službo. Hrana in stanovanje v hiši. — Ivan VRHOVEC, Dravljje, p. št. Vid nad Ljubljano. 1801

Trezen in izkušen

MIZARSKI MOJSTER (pomočnik) se sprejme pri nekem lesnoindustrijskem podjetju na deželi takoj v stalno delo. Oženjen brez otrok imajo prednost. — Ponudbe pod »Akordno delo« št. 1794 na upravo »Slovenca«.

Krojaške POMOČNIKE

za boljše in navadno delo sprejme tvrdka CEH, Ponikve (Trebnje, Dolenjsko). — Nastop takoj, hrana in stanovanje istotam. 1828

Knjigovodkinja

z daljšo prakso, se sprejme takoj. — Ponudbe na upravo lista pod »Zanesljiv« 1823.

Služkinja

po možnosti Nemka, dobi takoj mesto v slovenski rodbini na Hrvaškem. — Naslov na upravo št. 1807.

VAJENCA

za stolarsko obrt sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši, drugo po dogovoru. — A. SELJAN, Radeče pri Zidanem mostu. 1816

Išče se dober PREVAJEVALEC

iz nemščine na slovensko. Ponudbe upravi pod: »Prevajevalec« 1925.

Gospodična z lastnim pohištvom

za 3 sobe in kuhinjo želi mesta gospodinjje ali k otrokom brez matere. Planino na razpolago. — Ponudbe un. pod »Gospodinja«.

Soba s poseb. vvhodom,

išče takoj gospod, ki je ves dan odsoten. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »SOBA« 1825.

Kuharica

večša popolnega gospodinjstva, samo z dobrimi, večletnimi spricvali, se takoj sprejme. — Poizve se v trgovini Lud. ČERNE, Ljubljana, Wolfsova ulica 3. 1788

VEČ DOBRO IZURJENIH

ŠIVILJ

za SEŠE SPREJME. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. H. C. 1770

Kleparski POMOČNIK

išče službe. Vešč je stavbenega in galanterijskega dela ter zmožen voditi celo delavnico. — Naslov v upravi lista pod: Dobra moč 1793.

Išče se poštena in marljiva kuharica

katera dobro in rada kuha, na dobro in stalno službo k dvema osebam. — Samo z dobrimi spricvali. Plača po dogovoru. — Gospa Schwarz, lekarna Schwarz, Ljutomer.

Kovaški UCENEC

se sprejme takoj. ANTON GREGL, CELJE. 1740

Majerji in hlapci

pridni in pošteni ljudje, se sprejmejo pri Prosek-dvor, občina Bresternica pri Mariboru. 1649

Iščejo se VINIČARJI

s 3—4 delavnimi močmi, ki so pošteni in pridni, veščji v vinoradi in sadnjari. Oni, ki razpolagajo z dobrimi spricvali, naj se javijo pri: »PROSEK DVOR«, Bresternica pri Mariboru. 1648

PISALNI STROJ

s pisavo latinske in cirilice, skoraj nov, ugodno prodaja »Posredovalec« Sv. Petra cesta št. 23. 1867

MLADENIČ išče službe

v kaki trgovini pod št. »Pošten« št. 1893 na upravo.

Vdova srednjih let, brez

otrok, s stanoovanjem, želi poročiti držav. uslužbenca. — Naslov se poizve v upravi pod št. 1872.

ŽENSKO MOČ

ki bi znala fino krpiti na stroju perilo ter bi opravljala tudi druga dela, se sprejme takoj. Želasti se je v pralnici F. ŠIMENC, Ljubljana, Kolodvorska ulica 8.

Krajevne ZASTOPNIKE

sprejema večja zavarovalna družba pod zelo ugodnimi pogoji. — Pismene ponudbe pod »Zavarovalnica« na »Publicitas« d. d., Ljubljana.

SPREJMEM DELO

v kakem skladišču tovarne; grem tudi h konjem v kako trgovino. — Ponudbe prosim na upravo »Slovenca« pod »DELOVNA MOČ« št. 1461.

SLUŽKINJA

pridna in poštena, išče službe v Ljubljani, kjer bi bila gospodinjja v pomoč. Naslov v upravi lista pod št. 1877.

STENOGRAFINJA

zmožna korespondence ter knjigovodstva, se sprejme takoj. Mesečna plača 1000 Din. — Pism. ponudbe na upravo »Slovenca« do 25. marca pod »Zmožna moč« št. 1878.

PISALNI STROJ

ORIG. AMER., in Singer Hvalni stroj, zadnji model, oboje brezhibno, proda po prav ugodni ceni HINKO SEVAR, antikvariat, Ljubljana, Stari trg št. 34. 1842

Za vstop s 1. aprilom iščemo

knjigovodkinjo

Ponudbe z zahtevo plače ter navedbo referenc na upravo lista »Slovenec« pod št. »KTV« št. 1862.

»OPEKARNA« krožna peč

s posestvom in pohištvom je radi boleznij ugodno napredaj. Plačilo po dogovoru. Interesanti naj se obrnejo pod št. »Opekarna« št. 1824 na upravo »Slovenca«.

Import-Eksport

Generalna agencija Založništvo Reklamno oglaševanje Pojasnila in navzati

VEKOSLAV VUCKOVIĆ

Box 156-A. Hartford, Conn. U. S. Amerika.

Telica tri leta stara, 8

mesecev breja, simodolske pasme, velika, predaja ANDREJ REMŠKAR, Brezovica pri Ljubljani.

Posestva

vile, hiše in gostilne prodaja ZAGORSKI, Maribor, Barvarca 3. — Išče tudi DRUŽABNIKA za Ljubljano.

SEZNAM

Inserati

v »Slovincu« imajo za našega trgovca in obrtnika velik uspeh, ker ima ta dnevnik največ naročnikov med našim ljudstvom na deželi. Cene oglasov

v »Slovincu«

so tako določene, da se lahko naroči oglas že za ceno od 5 Din naprej in je torej insercija pristopna tudi manj imovitim. Ta način reklame se je izkazal še vedno

najuspešnejši!

SEZNAM

Kuharica

SOBARICA in DEKLA za vsa hišna dela k boljši rodbini brez otrok, se sprejmejo takoj. — Pism. ponudbe na: Dr. ENGL, obč. zdravnik v Iloku (Srem). 1834

Stara OKNA in VRATA

kupim. Ponudbe na upravo lista pod »Okna« št. 1874.

Pes

lovski, brakin, 4 leta star, bel s črnimi lisami, gre v luknje, ako je lisica ali jazbec notri, se vsled opustitve lova prodaja za 250 Din. — Ponudbe na upravo »Slovenca« na ime »FIDA« št. 1853.

Dve KLETI

dam v našem. — Naslov v upravi lista pod št. 1814.

DOSLEJ

se je naznanilo 63 oseb, da so potom prve ali druge številke »Fortune«, časopisa za natečaje in posredovanje SLUŽB (uprava Osih I.) dobili službe, ki so jih iskali. Brezplačni listov na ogled ne pošiljamo. Povzetje izključeno. — Posamezne številke po 10 dinarjev, mesečno 35, četrtletno 100 Din. 451

POZOR! Automobilisti! POZOR!

Kdor želi svoj avto za spomlad pustiti novo ličati ali tapetirati, naj se obrne na

MARTIN MALI

auto-ličanje in tapetništvo — DOMŽALE. MODERNE DELAVNICE. NAJNIZJE CENE!

RADI PREMALO TEKMOVALCEV in je zrebanje

ZABRANJENO, smo pod kontrolo razdelili sledeče NAGRADE:

20 tuc. kreme Andjela Jovančeve, Beograd; 10 tuc. kreme Ivan Rožič, Tržič; 10 tuc. kreme Franciška Lampe, Črnuče pri Ljubljani; 5 tuc. kreme Marija Hribar, Kranj; 5 tuc. kreme Viktor Volker, Maribor. Po četrt kilogr. so dobile te-le dohodne številke: 898, 669, 2033, 797, 12, 359, 1023, 883, 1675, 1318, 1333, 1698.

Ako bomo dobili dovoljenje za zrebanje, bomo v kratkem razpisali nov natečaj v velikem obsegu in bo dovoljeno sedanjim tekmovalcem poslati 5 Din manj.

KEM. TVORNIC »LEBIN«. HOČE.

NAZNANILO.

Naznanjam cenjenim odjemalcem, da sem prejel prvovrstne angleške lake in prvovrstni angleški emajl ter sem istočasno instaliral v svoji delavnici najmodernejšo peč za emajliranje motornih koles, navadnih koles kakor tudi raznih avtomobilnih delov.

NAJNIZJE CENE! SOLIDNA POSTREŽBA!

BRUNO BELANTIČ

SPODNJA ŠISKA, JERNEJEVA CESTA 44.

+

Niso se še posušile solze ob izgubi najine mame, pa naju je za vedno zapustil še najin zlati in skrbni ata, oziroma brat, stric in svak, gospod

Anton Wisjak

strojevodja drž. železnice

Umril je danes, 21. marca ob pol 6 zjutraj. Pogreb nepozabnega bo v ponedeljek, 23. t. m. ob pol 15 iz bolnice k Sv. Križu.

Vodne turbine

za vse razmere s hidroelektrično-hidroelektričnimi in električno-mehaničnimi regulatorji

Do sedaj je postavljenih 825 000 turbin s c. 3.700.000 h.p. — Dalje izdeluje zatvornice, jezove, vse stroje za papirnice in celulozne in karton. tovarne, stroje za žigalnice, transmisije itd. Znano solidni proizvodi in prvovrstne konstrukcije! Zastopnik: Inž. G. ZEMANEK, Ljubljana, Gorupova ul. 17. Tel. 621.

dobavlja: strojna tovarna in livarna

J. M. Voith

ST. POLTEN in Heidenheim.

Radi dovršitve gradbenih del takoj **NAPRODAJ**

2 rabljena bagerja

(Hilfbagger) — Izdelek »Menck & Hambroek«, in

4 rabljene lokomotive

ena 140 KS, tri po 160 KS, 900 mm širine, prvovrstni nemški izdelki. — Reflektantje naj se javijo pod št.: »L. L. 9678« na Rudolf Mosse, Berlin, SW. 19.

V malem, zelo prometnem mestu na hrvaško-slovenski meji (blizu Ptuj) se daje **V NAJEM**

trgovina + gostilno

in stanovanjem. V trgovini in gostilni se nahaja vsa oprema brez blaga. Poblizje informacije daje iz naklonjenosti Centralna banka, podružnica Varaždin. 1891

PRODA SE KASETA

JEDILNEGA ORODJA

iz pravega srebra, obsega 100 kom. jed. orodja. Cena po dogovoru. — Naslov v upravi lista pod št. 1833.

Ugleden, mlad gospod išče **OPREMLJENO IN SNAŽNO**

sobo

z elektriko in posebnim vzhodom, z vso opremo, pri dobrih, poštenih ljudeh najraje v mestu, in sicer na Prulah ali na Mirju, kjer bi bilo vsled bližine kopalnice omogočeno kopanje v opoldanskih urah. — Cenj. ponudba pod »Soba« št. 1869 na upravo lista.

Otroški VOZIČEK za ležbo, polica in dva stenovarja na prodaj. — Janz Trdinova ulica št. 2/1. 1875

VEČJA SOBA

prazna in lepa, najraje v Kolodvorski ulici ali na Sv. Petra cesti, se proti solidni najemnici išče za takoj ali za maj. — Naslov v upravi lista pod št. 1955.

TRTE naprodaj.

Od 500 ugod. trt, ki dosore sigurno še ob Jakobovem, je še 150 naprodaj. Trte so sremške in so v Ljubljani dobro obrodile že tretje leto. — Več pri vrtnarju v Kolodvorski ulici 11. 1879

Ključ. delavnico

ali primeren prostor isčem v najem. — Ponudbe pod »Značaj« na upravo. 1930

Travnik

v Mestnem logu, 5 minut od mitnice, nad 6 oralov velik, s šupo in podom, se prod. — Več se poizve na Opekarski cesti št. 34. 1881

A VIII 633/24—32. 1870

Prostovoljna

dražja zemljišča.

V zapuščajski zadevi po Mariji Pance iz Viča št. 22 se bo po predlogu dedičev prodalo na dražbi vse v zapuščajno spadajoče zemljišče: hiša št. 22 na Viču, blev, gospodarsko poslopje, korolec, njive, travniki, gozd in vrt; zemljišče leži na Viču, v Rakovi jeli in ob cesti proti Brezovici. — Dražba se vrši dne 30. marca 1925 ob 9. uri dopoldne, pričinski doma pri hiši, po potrebi tudi nasled. dan. — Podrobnosti se izvedo pri Roku KESTNERJU v Kozarjih št. 61 in pri podpisanih sodišču, soba št. 10. Okr. sodišče v Ljubljani, odd. VIII, dne 20. III. 1925.

Zgubila se je

ROČNA TASKA v vlakcu iz Planine do Logatca. Ker je spominke vrednosti, se prosi najditelja, da isto vrne proti nagradi. — Naslov pove uprava lista pod št. 1861.

KLAVIR (PANCER)

prvovrstne firme, v zelo dobrem stanju, lepo okrašen, ceno naprodaj. — Naslov v upravi lista pod št. 1838.

Vsled smrti lastnice se prod

krasna graščina

s 95 orali zemlje; od tega je 60 oralov gozda za sekanje, drugo so njive, travniki, sadovnjaki, park. Zraven je opekarna, ki daje letno nad 1.000.000 K, nova elektrarna, ribolov in ves poljski in drugi inventar. Plačilni pogoji so v dveh letih. Raven tega je 30 7 poslopij z delavskimi hišami. Nakup je jako ugoden. Cena 1.000.000 Din. — Naslov v upravi lista pod »Redna prilika« št. 1839.

HISO v Ljubljani

zamenjam s hišo v Novem mestu. — Ponudbe na upravo lista pod »Zamenjam«.

VOZ parizar

dobro ohranjen, in KOMAT z meden. okovjem, po ugodni ceni prodam. — KURENT Franc, Jeranova ulica št. 14.

Vsakovrstne KLOBUKE

nakitena, od 120 Din naprej pri: STUCHLY - MASKE, Ljubljana, Židovska ulica.

Pozor, kovači in kmetje!

Dne 25. marca se vrši ob 1. pop. JAVNA DRAŽBA v hiši Ivane Zavbi na Vrhniki, Nova cesta 385. Prodalo se bo kovaško orodje, vrtni stroji, več nakoval, več primočev, 1 meh. 1 Rihtplata, 2 pluga, 1 parizar, 1 polpokrta kočija, več predmetov za vozova ter še razne druge reči. 1736

ČE ODDAJATE

sobe, stanovanja, lokale, trgovine, gostilne, javite naslov »Posredovalca«, Sv. Petra cesta št. 23, Ljubljana.

Enonadstr. HIŠA

in MESARIJA, opremljeno stanovanje s 5 sobami, vse živi in mrtvi inventar, po zelo ugodni ceni naprodaj v Mariboru. — Vprašati v upravi lista pod »MESARSKA POSEST« št. 1778.

Geudeot

BICIKLI

svetovno znani, v vseh modelih, po najnižji brezkonkurenčni ceni v zalogi. Zastopstvo in zaloga:

O. ŽUZEK

Ljubljana — Sodna ulica 11.

OTROŠKI VOZIČEK

dobro ohranjen, prodam. Poljska cesta 29 (dvorišče).

POZOR!

Ostanki za perilo

so naprodaj po polovični ali zelo znižani ceni. Ne zamudite ugodne prilike! Resljeva cesta 30, I. nad., desno.

MODRA GALICA

Šepilo, refija in vsa vrsta galije **ZORA** Ljubljana Krejča Petra trg 2

Ford - avto

že rabljen, SE KUPL. — Ponudbe z navedbo cene in starosti na »Publicitas« d. d. Ljubljana, Selenburgova 7/II.

SIVALNI STROJ

Singerjev, star, toda dobro ohranjen, se prodaja za 700 Din. — Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 1845.

PRODAJO SE

razne nemške knjige, med temi Klasiki (Hudaja Hesse) v platno vezani. Deutsche Kultur. Geschichte (Ryhu). Osterr. Recht. Mathematische Unterrichtsbefehle i. d. R. Naslov v upravi pod št. 1847.

POSESTVO v Ljubljani

s cirk. 12 ha zemljišča in prevozno obrtjo, se odda v najem. — Pojasnila v upravi »Slovenca« pod št. 1849.

OTROŠKI VOZIČEK

dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi pod št. 1830.

HISA se prod. s sed. vrtem v Ljubl. okolici. Naslov v upravi lista pod št. 1851.

PRODA SE;

Kuhinjska omara in polica (beli), dolga bela miza, stojalo za cvetlice, 2 para vis. čevljev št. 37 in 38, 3 ženske klobuka, kovčeg i. dr. Bleiweisova cesta 1/III, na levo.

KUPI SE vsaka množina

jesenovega lesa

v blodih od 20 cm in več premera, ter v dolžinah od 2,10—4 metrov, franco vagon Redovljica. — Reflektirajte se samo na absolutno zdrav les brez vej. — Cenj. ponudbe na Inž. Radolj Pečlin, Maribor, Trubarjeva ul. 4.

KUPIM DVA VAGONA

zdravih, popolnoma suhih **SMREKOVH DESK**

v dimenz. 23, 30 in 30 mm. Ponudbe z navedbo cene za lobični meter franko postaja Trbovlje na VALENTIN CESTNIK, strojno mizarstvo v Trbovljah II. 1900

SLAMNIKE

damske, nove mode »de Paris« priporočam ter prevzamam stare v popravilo, ter se za vse to še priporočam cenj. modistkam in vsem privlačnim damam. Valentin MACEK, tovarnar v Domžalah št. 124. 1895

Dve HISI naprodaj

z vrtovi, v travniškem predmestju, na lepem solnčnem prostoru. — Poizve se pri G. MERLAJU, stavb. mojstru v Krakovski ul. (pri Podražju) med 12—14. uro. Posredovalci izključeni. 1876

DRVA!

Od aprila do avgusta 1925 rabimo okrog 800 kub. metrov bukovih drv. Reflektanti iz Ljubljane naj navedejo ceno za 1 m³ žaganih in na dom dostavljenih drv, reflektanti z dežele pa ceno za 1 kg nežganih, franko vagon nakladalna postaja. Ponudi se lahko tudi manjše množice. — Obenem se razpisuje vožnja premoža in drv od kolodvorov na dom ter žaganje drv. — Ponudbe je poslati do 3. aprila 1925 na: »Apror. odbor za dobavo kuriva« (rač. ravnatelj Tausen) pri računovodstvu fin. delegacije, Ljubljana. — O sprejetju ponudbe bo obveščen do 11. aprila t. l. le oni, čigar ponudba bo sprejeta.

KLAVIR (Salonflügel)

prvovrstne češke trdke, v brezhibnem stanju, solidne angleške mehanike, naprodaj po dogovoru. Naslov v upravi lista pod št. 1904.

Polnojarmenik

popolnoma nov, 73 cm prehoda (Durchgang), se po zelo ugodni ceni prod. — Naslov v upravi lista pod št. 1465.

CEMENTNE CEVI

prvovrstne kakovosti — ter vsakovrstna OPEKA vedno v zalogi po zelo nizkih cenah. IV. OGRIN, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 8.

Delavnica

za lesno stroko z nekaterimi stroji se skupno s stanovanjem da v najem. Naslov v upravi pod številko 1902.

MOŠKO KOLO

dobro ohranjeno, ceno naprodaj na Mirju, Groharjeva cesta 21, pri hišnici. 1815

Čebulica in česen

nudi najceneje **Sever & Komp.** Ljubljana.

Zastopstva

in raznovrstna kom. naročila za dunajski trg sprejema in izvršuje vestino: I. TOMEC — Wien XVIII, Plenergasse 17. 1376

MLEKARNA

dobro ideoča, se radi prevzema druge trgovine z dobrim dobaviteljem in odjemalcem mleka za vsako množico, v tu in inozemstvu, poceni prod. Mlekarna se nahaja v MARIBORU ter ima krasno in večletno zaslug. lokal. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 1665.

Trgovsko opravo

novi, moderni, kompletni, PRODAJ za nizko ceno. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1800.

KROJE

po najnovejši modi, poljubne, za dame, gospode in otroke, razpošila po meri Alojz KNAFELJ, strok. učitelj za krojaštvo, Ljubljana, Križevniška ulica 2/II. 1768

J. St epušin

Sisek priporoča boljše tamburice, strune, partiture in vse potrebitne za vsa glasbila

Ugod. kapna priložnost.

AVTOMOBIL

znamke »Puche«, 24 KS, posobni tip. Štirisedežna aluminasta sportna KAROSERIJA z zasilnim sedežem, stroho, elektr. razsvetljavo, ekoraj novo pnevmatiko, v prav dobrem stanju, za 30.000 Din naprodaj. — Ponudbe in naslov na št. 337 v upravi lista.

DRVA!

Od aprila do avgusta 1925 rabimo okrog 800 kub. metrov bukovih drv. Reflektanti iz Ljubljane naj navedejo ceno za 1 m³ žaganih in na dom dostavljenih drv, reflektanti z dežele pa ceno za 1 kg nežganih, franko vagon nakladalna postaja. Ponudi se lahko tudi manjše množice. — Obenem se razpisuje vožnja premoža in drv od kolodvorov na dom ter žaganje drv. — Ponudbe je poslati do 3. aprila 1925 na: »Apror. odbor za dobavo kuriva« (rač. ravnatelj Tausen) pri računovodstvu fin. delegacije, Ljubljana. — O sprejetju ponudbe bo obveščen do 11. aprila t. l. le oni, čigar ponudba bo sprejeta.

Javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je naša ljubljena hčerka, ozi. sestra in teka, gospodična

Justina Lenassi

bančna uradnica

previdena s sv. zakramenti, danes ob pol 6. uri v 26. letu starosti za vedno zapustila.

Pogreb se bo vršil v nedeljo, dne 22. marca ob 4. uri popoldne v hiše žalosti, Cesta na Gorenjsko železnico.

Blag ji spomin!

Žalujoča rodbina LENASSI.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala.

Ob prebridki izgubi našega nadvse ljubljenega, skrbnega očeta, tasta in starega očeta, gospoda

Antona Smeha

posestnika, gostilničarja in trgovca

izrekamo tem potom iskreno zahvalo vsem, ki so na katerikoli način izkazali sočutje in sožalje nam, pokojniku pa izkazali zadnjo čast s tem, da so ga prišli v tako obilnem številu pokropiti in spremiti na njegovem zadnjem potu. — Posebna zahvala bodi izrečena gg. dr. Rakežu, dr. Treo in dr. Lorgjerju za njihovo poštrevolnost, gg. pev. cem šmarskega Sokola za v arce segajoče žalostinke, cenj. uradništvu, slav. gasilnemu društvu, dragim prijateljem in znancem, ki so ga v tako obilnem številu spremiti na njegovi prerani zadnji poti ter cenj. darovalcem prekrasnih vencev.

Vsem skupaj tiščoča hvala in bodi Bog plačnik!

Mestnje—Podčetrtak, dne 20. marca 1925.

Žalujoči rodbini SMEH—RENIER.

Naznanjamo vsem tovariščam in tovarišem, da je preminula danes naša draga kolegica, gospodična

Justine Lenassi

uradnica Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani.

Pogreb se vrši iz hiše žalosti, Cesta na Gorenjsko železnico št. 7/II. v nedeljo dne 22. t. m. ob 16. uri popoldne.

Pokojnici ohranimo trajen in blag spomin.

Ljubljana, dne 21. marca 1925.

URADNIŠTVO LJUBLJ. KREDITNE BANKE.

Zahvala.

Mnogoštevilni izkazi dobroljivega sočutja pri izgubi našega nadvse dobrega in nepozabnega očeta, starega očeta, tasta in svaka, gospoda

Adolf Weber

posestnik, gostilničar itd.

bili so nam v težkih urah tako tolažilni, da se občutimo dolžnega, izreči tem potom vsem prijateljem in sočutnikom najlepšo zahvalo.

Posebej se še zahvaljujemo zdravniku dr. Gollišču iz Celja za tolažilno pomoč, gospodu nadžupniku dr. Franc Krulcu za v arce segajoči nagrobni govor, občinskemu odboru laškemu, okrajnemu zastopu, okrajni hranilnici, gasilnim društvom Laško, Trbovlje in Celje za nagrobne vence in vsem, ki ste bili v težkih urah naši tolažniki in ki ste nepozabnega rajnega spremiti k večnemu počitku. Hvala Vam vsem!

V Laškem, dne 20. marca 1925.

ZALUJOČE RODBINE:

KRAKER, KUSCHEL, HORIAK in ZLINDRA.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

(v lastni palači vis a vis hotela »Union«). Telefon št. 57 in 470.

Račun pošto čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945, v Zagrebu št. 39.080.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK.

Ekspozitura: BLED.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeblene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.

Ne pozabite, da dobite pri nakupu blaga preko Dina 50— 10% popusta pri trditvi B. Veselinović & Komp., Maribor, Gosposka ul. 26

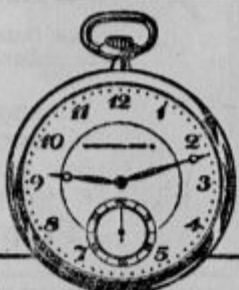
DAMSKI KLOBUKI
najnovejši, došli. KRISTINA
STADLER, Sv. Petra c. 23,
L. nadst. - Priznane solidne
cene. Preoblikanje, predelo-
vanje in barvanje vseh vrst
se točno izvršuje.

Elektrotehna. podjetje
A. ARHAR in drug, Spod.
šiška, Jerneja cesta št. 47.

Prevzema vsakovrst. elektr.
dela, gradnje manjših elek-
trarn in instalacij ter vsakih
daljnovidov po najnižjih ce-
nah in točni postrežbi. —
Garancija! 898 Garancija!

Največjo zalogo

razne emailirane, aluminija-
ste ali železne kuhinjske po-
sode, kakor drugih raznih
orodij za obrtnike, dalje raz-
ne veriže, tehnične, lopate,
krampe, motike, vrtnarska
orodja in različne stroje itd.
ter vse v železninsko stroko
spadajoče blago nudi vedno
in najceneje veletrgovina z
železnino STANKO FLOR-
JANČIČ, Ljubljana — Sv.
Petra cesta št. 35.

**INTERNATIONAL
WATCH Co**

CHRONOMÈTRES ET
MONTRES DE PRÉCISION
RENNES PAR LEUR
HAUTE PRÉCISION
BIENFAITURE
ÉLÉGANCE

Schaffhausen-ur
svetovna znamka

Dobi se pri
F. Cuden, Ljubljana
Prešernova 1
Selenburgova 7

Ustanovljena l. 1842.
Električni obrat.

Brata Eberl nasl.
Martine, Černe & Co.
d. z. o. z.

**Pleskarstvo in
črkoslikarstvo**

Specijalna delavnica
za imitiranje vseh vrst
lesa in marmorja.

Ljubljana
Igriška ulica št. 6.
(Poleg dramskega gleda-
lišča.)

JOS. PODKRAJŠEK

**LJUBLJANA
JURČIČEV TRG**

prilagočeno svojo bogato za-
logo vsakovrstnih pletenin
modnega blaga ter perila,
potrebščin za šivilje — vse
po znižanih cenah. Pismena
naročila točno z
obratno pošto

**Sploš. kleparstvo
Ferdo Ferenz,**

LJUBLJANA - Mirje 2,
izvršuje vsa stavbna in ga-
lantijska nova dela in po-
pravlja strokovno in ceno.

Prave vzorce

in GORNJE DELE ČEV-
LJARSTVA samo pri izde-
lovalcu BLATNIK KAREL,
Ljubljana, Vrhovčeva ul. 3.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel »Union«, hiše in
zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Po-
sojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva i. t. d.
— Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

**MANUFAKTURA
J. PREAC**

MARIBOR, Glavni trg 13

prilagočeno svojo veliko zalogo novodosplega
manufakturnega in modnega blaga

in sicer angleških in čeških štofov, kamgarov
(couvertout), platna (Schroll), čefirjev ter vse
vrste drugega blaga v največji izbiri in po no-
vih najnižjih cenah. — Postrežba znano zelo
pozorna in vestna.

Najcenejše in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških
vozičkov, šivalnih strojev, v-akovrstnih nadomestnih delov,
pnevmatik. Posebni oddelki za popolno po-
pravo, emailiranje in ponikanje dvokoles, otro-
ških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja
na obroke. — Ceniki franco.

„TRUBUNA“, F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

DELNICE napredaj!

Ker rabim denar, prodam
delnice Zadr. Zveze Gospodar-
ske banke in Trgovske banke
po zelo ugodni ceni. —
Kupec dobi dividendo za
l. 1924 povrh. Oferte pod
»Delnice« št. 1899 na upravo

Ježice

mezdro, volno, arovico,
parklje, rogove, ščetine
kupi Dion. društvo za
promet sirovin, Zagreb.

Novo HISO z gostilno

in trgovino, s koncesijo pro-
dam. Zraven so vsa gospo-
darska poslopja, lep sadni
vrt ter 4 orale zemlje. Cena
in več se poizve pri AVG.
RODE, Suhadole št. 22 —
Komenda. 1805

Cie. Cie. Transatlantique. - (French Line.)

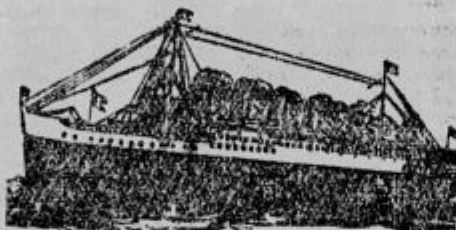
**Havre-Newyork, samo 6 dni čez morje.
Srednjo in Južno Ameriko.**

Udobne kabine tudi v III. razredu za 2, 4 in 6 oseb, izvrstna
hrana z vinom vred. Expressparniki: »Paris«, »France«, »de Grasse«.

Vozne listke in tozadavna
pojasnila daje

Ivan Kraker
zastopnik v Ljubljani

Kolodvorska ulica 41.

Naznanjena brezplačna loterija

za mesec julij t. l. se vsled nepredvidenih zaprek
ne more vršiti. Stranke, ki so prejele srečke,
se prosijo, naj jih vrnejo in dobe 10% popusta.
B. Veselinović & Komp., Maribor, Gosposka ul. 26.

Gumijevi dežni plašči

zelo trpežni samo po 250 Din
isti boljše vrste 290 Din, najfinejši
460 Din v lepih barvah razpošilja
samo Prva gorenjska razpošiljalna

Ivan Savnik, Kranj 100

Istotam se razpošilja zopet vse vrste manu-
fa. kutno blago po najnižjih cenah.
Zahtevajte vzorce in cenik!

OBLEKA

moška iz čezgleda šivilja in fine dunajske
konfekcije Din 660, fine dunajske volnene
obleke Din 240, damski plašč Din 450, fanta-
vska obleka Din 75, dekliška obleka Din 50.

Razpošilja veletrgovina
R. Stermecki, Celje št. 13

Ilustrovani cenik z 1000 slikami se
pošlje vsakemu zastopniku, vzorci od suknja
kamgarov in razne manufakturne robe pa
samo za 8 dni na ogled. Kdor priđe z
vlašnim osebnim kupcem dobi nakup
primerno popustne volje. Naročila čez Din
500 pošljite pristo. Trgovci enprst. cene.

Pozor! Ali že veste, Pozor!

da se

trgovina Marija Rogelj

sedaj nahaja na

Sv. Petra cesti št. 26

poleg Kolodvorske ulice?

Prilagočeno svojo krasno spomladansko zalogo štofov, čaj-
gov, klota, čefirja, oksforda, delena, kambrika, šifona, bele
in rujave kotenine, platna za rjuhe, dalje moško in žensko
perilo, svilene jumperje, krasne rute in šerpe, kravate, no-
gavice, pavolo in drobniarije. Povsod se javno govori, da
se pri meni dobro in najceneje dobi! — Marija Rogelj.

Stroški pri uporabi bencina.

**Vozi brez
bencina!**

Adaptiral svoj auto-tractor
ali stabilni motor s patent.
HAG-generatorjem.

Kuri z
ogljem! Prospekti in referenice daje
Jugo-Bag

Ljubljana: Telefon 560
Bohoričeva ulica 24.

Stroški pri uporabi oglja.

Agitirajte za naše časopise!

Ljubezen in zlato.

Angleški spisal Jack London, prevel J. M.

Teden pred četrtkom, t. j. osemnajstim, je igral
divje razburljivo igro. Ne samo, da je hazardiral
kakor ni nikdar dotlej, temveč je tudi igral ob naj-
večji mizi na svetu in za stave, ki so bile tako velike,
da so morali celo utrjeni navadni obiskovalci te
mize presenečeni se vzravnati. Vkljub neomejeni
prodaji je njegovo vztrajno nakupovanje primoralo
Ward Valley, da je trajno rastle in ko se je približal
četrtak, je položaj postal jako poostren. Nekaj se je
moralo razbiti. Koliko delnic od Ward Valley pa na-
merava ta klondyški hazardist nakupiti? Koliko je
sploh mogel kupiti? In kaj je ves ta čas Ward
Valleyska množica delala? Daylight je uvaževal raz-
govore z onimi, ki so prišli do njega — razgovore, ki
so bili mirni in neizpostavljeni. Leon Guggenhammer
je celo izrekel mnenje, da se ta Krez iz severnih
krajev mogoče precej moti. Pa njim to ni bilo nič
mar, je pojasnjeval Dowsett. Tudi niso bili proti
temu. Dočim pa so bili v nejasnosti glede njegovih
namer, je eno bilo gotovo, namreč, da je špekuliral
na porast od Ward Valley. In oni se niso ozirali na
to. Brez ozira na to, kaj se zgodi njemu in njegovim
bajnim operacijam, je Ward Valley stal dobro in bo
stal dobro, tako trdno kakor gibraltarska skala. Ne,
oni niso imeli Ward Valley na prodaj. To zgolj izmiš-
ljeno stanje trga mora kmalu preminuti in Ward
Valley ne bo vsled tega izpremenil svojega pota po
nobeni blazni borzni burji. »To je čisto hazardiranje
od začetak do konca,« so se glasile besede Natha-
niela Lettona, in mi nočemo kar nič imeti opraviti s
tem ali se kakorkoli zmeniti za to.

Med tem časom je Daylight imel več skrivnih se-
stankov s svojimi družabniki — enega z Leonom
Guggenhammerjem, enega z Johnom Dowsettom in
dva z Mr. Howisonom. Razen čestitk niso pravzaprav
vsebovali ničesar, kajti vsi so ga zatrjevali, da gre
vse zadovoljivo pot.

V četrtak zjutraj pa je Daylightu prišla na ušesa
govorica, ki je bila vznemirljiva. Priobčil jo je tudi

Wall Street Journal, in ta govoricca je bila te vsebine,
in to po očitno zanesljivih notranjih informacijah,
da ravnatelj od Ward Valley ob četrtkovem sestanku
ne bodo proglasili običajne dividende, pač pa naložili
doklado. To je bil prvi udarec, ki ga je dobil Daylight.
Pretrpela ga je misel, da bi bil uničen, ako bi bilo to
resnica. Prišlo mu je tudi na misel, da so se vse te
orjaške njegove operacije vršile z njegovim denar-
jem. Dowsett, Guggenhammer in Letton niso riskirali
nič. Obšla ga je panika, kratkoživa sicer, res da, bila
pa je tisti kratek čas dovolj huda, da ga je spomnila
na Holdsworthja in njegovo opekarno, in ga pri-
moralo, da je ustavil naročila za nakup in planil k
telefonu.

»Prav nič ni na tem — samo govoricca,« je slišal
goltniški glas Leona Guggenhammerja. »Kakor ve-
ste,« je dejal Nathaniel Letton, »sem eden ravnatelj
in gotovo bi mi bilo znano, ako bi kako akcijo na-
meravali.« John Dowsett pa: »Svaril sem Vas ravnaj-
pred takimi govoricami. Niti pičice resnice ni na tem
— prav gotovo ne. Rečem Vam to na svojo čast kot
gentleman.«

Daylight se je dodobra osramočen sam pred
seboj, ker je za hip izgubil samozavest, vrnil k svoji
nalogi. Prenehanje nakupa je pripravilo borzo v
blazno zmešnjavo. Ward Valley je zadobil glavno silo
udarca in je že pričel padati. Daylight je mirno po-
dvojil svoja nakupna naročila. Kupoval je v torek,
sredo in četrtak v jutro, kupoval naprej, Ward Valley
pa je zmagovestno rastle višje. Se vedno so prodajali,
on pa je še vedno kupoval in za mnogokrat prekoračil
svojo nakupno moč. Kaj pa za to? Ta dan se proglasi
dvojna dividenda, se je tolažil.

Tedaj pa je udarila strela. Ward Valley je, ka-
kor je trdila govoricca, v resnici naložil doklado. Day-
light je vrgel roke kviško. Izpričel je poročilo in od-
nehal. Ne samo Ward Valley, temveč tudi vse vred-
nostne listine so baisirji zmagovestno pobijali. Kar se
tiče Ward Valley, se Daylight niti potrudil ni, da bi
izvedel, ali še vedno pada ali je že na tleh. Daylight
se je umaknil s polja, da celo stvar premislil, ne
omamljen, niti prestrašen, dočim je Wall Street
zblaznel. Po kratki konferenci s svojimi mešetarji se

je podal v svoj hotel, kupivši spotoma večerne liste
in gledajoč glavne napise. In tam je bal: Daylight
oguljen; Daylight je dobil svoje. Zopet
eden iz zapadane moren najtilahko pri-
dobljenega denarja. Ko je dospel v svoj
hotel, je neka poznejša izdaja oznanjala samomor ne-
kega mladeniča, negodnika, ki je sledil Daylightovi
igri. »Kaj za vraga pa se mu je bilo treba usmrtiti?«
je Daylight zamrmral sam pri sebi.

Podal se je v svoje sobe, naročil martinijev kok-
tail, sezul čevlje, sedel in pričel razmišljati. Čez kake
pol ure se je vzdignil, da izpije pijačo; in ko je čutil,
kako ga je pogrevala po celem životu, so se resne
poteze olajšale v počasno, premišljeno, a pristno re-
zanje. Zakrohotal se je sam nad seboj.

»Pa so me nesli, pri Bogu!« je zamrmral.

Rezanje se je poleglo in obraz mu je pobledele in
se zresnil. Ako je pustil na strani svoje deleže v raz-
nih zapadnih razvojnih podjetjih (ki so še vedno na-
lagali težke doklade), je bil uničen človek. Ampak
vse hušji je bil ranjen njegov ponos. Tako brez misli
je bil, vzel vse tako lahko! Z zlatom so ga namazali
in on ni imel nič pokazati za to. Najpreprostejši kmet
bi bil imel kake listine, on pa drugega ni imel kakor
dogovor z gentlemani, povrh vsega še ustmeno. Do-
govor z gentlemani ni bil Zakrohotal se je nad tem.
V ušesih mu je zvenel John Dowsettov glas, prav
kakor ga je čul v telefonu: »Na mojo čast kot gentle-
man!« Sleparji, nizkotni tatovi so bili, to so bili, in
ogoljufali so ga dvakrat. Časniki so prav pisali. Prišel
je v New York, da ga oskubijo in gospodje Dowsett,
Guggenhammer in Letton so to storili. Bil jim je maj-
hna ribica, ki so se devet dni igrali z njo dosti časa,
da ga požro z njegovimi enajst milijoni vred. Kajpada,
ves čas so na njegove stroške donášali na trg delnice,
sedaj pa so jih kupovali nazaj po slepi ceni, predno
se je trg zopet znašel. Bržkone je Nathaniel Letton iz
svojega deleža plena zopet gradil nekaj poslopij ti-
stemu svojemu vseučilišču. Leon Guggenhammer si
bo kupil nove stroje za tisto jahto ali pa cela bro-
dovja jaht. Kaj pa stari zlodej John Dowsett s svojim
deležem pri plenu, to je presegalo njegov razum —
bržkone ustanovi novo vrsto bank.

! Izbirni časopisi, ki jih morate imeti doma!

Robert Smielowski,
arhitekt in mestni stavbenik,
LJUBLJANA :: Rimska cesta 2.
IZVRŠUJE NACRTE IN PRORACUNE, PREVZEMA
STAVBNA DELA VSEH VRST, KAKOR TUDI PRE-
SOJEVANJA IN CENITVE VSAKOVRSNIH POSE-
STEV POD SOLID. IN NAJUGODNEJŠIMI POGOJI.

Zidna opeka

od lastne opekarne na Viču, priznana kot naj-
boljša kakovost, in od skladišča, OPEKARSKA
CESTA šte. 18, po najnižji dnevni ceni.

Samo 135 d narlev

velja ta hiša v Mariboru z električno razsvetljavo,
ima vodovod, veliki vrt, veliko prosto stanovanje,
opremljeno s pohištvo, kuhinjo s kuhinjsko posodo,
dva lokala, pripravna za trgovino, s stelažami in
pult. Pojasnila pod »Fortuna« na Aloma Company,
Ljubljana. Za odgovor je priložiti znamko za 2 Din.

DOBRO IZVEZBANEGA

pomočnika ali prodajalko

— papirne oziroma galanterijske stroke —
sprejme trdka Goričar & Leskovšek — Celje.

MODNI SALON M. SEDEJ - STRNAD

Cene konkurenčne!

se priporoča vesečenjem damam
za pomladansko sezijo.

Ljubljana
Prešernova ulica 3
Žalni klobuki vedno
v zalogi.

Ustanovljena 1. 1879.

Telefon šte. 558.

Ključavničarstvo

AVGUST MARTINČIČ

prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valčnih
zastorov v Sloveniji

priporoča napravo novih valčnih
zastorov in popravo istih po
konkurenčnih cenah ter ima vse
pripadajoče blago stalno na
skladišču.

Izdeluje in se priporoča za naro-
žilo solunskih plah, okrižij vsake vrste
od priproste do najbogatejše izpeljave,
škarjasta omrežja, železja za štedilnike
ventilacije raznih vrst, razna okovja,
železna vrata in okna, okrogla železna
stopnišča, predpetnike iz železa in
bakra itd.

Stalna zaloga štedilnikov v
priznani vestni in solidni iz-
vršitvi!

la angleški livarniški koks
la angleški premog
la angleški kovaški premog
la trboveljski premog

DOBAVI:

v plombiranih vrečah a 50 kg
na tone in v celih vagonih
promptno in najceneje
D. Čebin, Ljubljana, Wolfova 1/II.

Najnovejši damski klobuki

došli v modnem salonu

IDA ŠKOF-WANEK, NASLED.

Ljubljana, Pod Trančo 2

Preoblikovanje in predelovanje se točno izvrši.

Priznana solidne cene!

Priznana solidne cene!

Važno za kovače!

Trdka Dom. Čebin, Ljubljana, Wolfova 1/II.
Vam dobavi v plombiranih vrečah a 50 kg
najceneje

la. angleški kovaški premog
la. angl. šlez. livarniški koks.

Dvakrat izdatnejši, kakor domači premog!
Kdor poskusi enkrat, ostane stalno odjemalec!

Prepričajte se tudi Vi!

MODERNI DAMSKI SLAMNIKI

Bratje Oberwalder, Domžale.

ČOPIČE za slikarje,

zidarje,
pleskarje,
kakor vsa
štetarska dela
izdeluje najceneje

HINKO ŠIMENC
Ljubljana, Tržaška c. 5

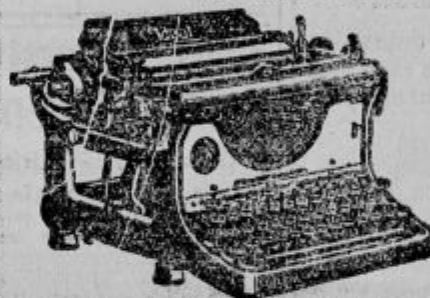
Razpis nove stavbe.

Občina ZELIMLJE, na Golem, razpisuje zgradbo
nove šole, dvorazrednice, prtilčno. Načrt je na vpo-
gled interesentom v občinski pisarnici na Gor. Golem,
kamor se vabijo od dne 15. marca do 15. aprila 1925.

Ponudbena razprava bo dne 15. aprila na Golem
na licu mesta.

The Rex Co., Ljubljana

Gradšče šte. 10

Najstarejša in
največja specia-
ljna trgovina
v Jugoslaviji

s pisalnimi, refo-
skimi in kopirnimi
stroji, raznosoval-
nimi aparati, pisa-
rniško opremo in s
vsemi tovarskimi
potrebčinami.

Ustanov. 1868.
Telefon št. 266

Poziv na podpis delnic Gospodarske zavarovalne družbe „PLUG“.

Z ozirom na odobritev gospoda ministra trgovine in industrije pod VI-31. 117
e dne 5. februarja 1925, se snuje s sedežem v Beogradu Gospodarska zavarovalna družba
»Plug«, z delniškim kapitalom Din 4.000.000, ki je razdeljena na 40.000 delnic po Din 100
nominalne vrednosti in ki se lahko poveča po sklepu obnega zbora družbe do
Din 10.000.000.

Pri podpisu mora položiti vsak delničar 20% od nominalne vrednosti delnice,
ter Din 10 po delnici za račun ustanovnih stroškov.

Nadaljnja vplačila se vrše na sledeči način:

a) 30% od nominalne vrednosti delnice se ima vplačati tekom enega meseca,
računajoč od dneva predhodnega obnega zbora delničarjev in predno se bo družbina
trdka protokollirala pri trgovskem sodišču;

b) preostalih 50% mora biti vplačenih v štirih enakih tromesečnih obrokih po
Din 12.50 od delnice, tako, da bo cela cenovna glavica v višini Din 4.000.000 vplačana
v roku enega leta, računajoč od dneva, ko bo družbina trdka registrirana pri trgovskem
sodišču prve stopnje v Beogradu.

Vpis traja od 22. do incl. 31. marca 1925.

Vplačila se izvršijo lahko pri Poštni hranilnici v Beogradu, pri Poštno-čkovnih
zavodih v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu in pri vseh poštah kraljevine SHS za čokovni
račun Gospodarske zavarovalne družbe »Plug« št. 31.516, kakor tudi pri

Jadranske-podunavski banki v Beogradu ter njenih podružnicah v Ljubljani, Sara-
jevu in Dubrovniku.

Ustanovitelji si pridržujejo pravico, da podpisano število delnic po potrebi re-
ducirajo posameznim delničarjem.

Pobornice za vplačila se bodo zamenjale z definitivnimi potrdili družbe, ki bodo
služila delničarjem kot vslopalka za predhodni obni zbor delničarjev, ki se bo naknadno
objavil.

Ker je ustanovitev Gospodarske zavarovalne družbe »Plug« poudarjena in
podprta od najbolj merodajnih in najodličnejših poljedelskih krogov, poljedelskih in-
dustrijev in trgovcev s poljedelskimi pridelki iz cele naše obširne domovine, katerim
življenje in kapital ima družbo namen zavarovati, ker je nadalje njen cilj, da bodo

pogoji vseh vrst zavarovanja, ki jih bo družba gojila, kar najpovoljnejši, da bodo
tarifi zavarovanja čim kulantnejši in s tehnične strani kar najbolj dovršeno urejeni,
kato bo družba v stanu, da nudi popolno osiguranje življenja in kapitala svojim zava-
rovanjem in da žili v vsakem pogledu njihov interes.

Z ozirom na to se nadejajo ustanovitelji, da bo odziv za podpis delnic prve in
bisto poljedelske zavarovalne družbe tak, kakor se more le pričakovati in to tembolj,
ker ne bo družba niti versko, niti plemensko, niti politično obeležena.

USTANOVITELJI:

Dr. ing. Dj. T. MARKOVIĆ, hon. prof. poljedelske fakultete beograjske univerze I. r.
Dr. med. Sr. GRGIN, posestnik in poljedelski industrijec, Oraheva I. r.
Pera MILOKADOVIĆ, posestnik, Pančevo I. r.
Sima D. MILUTINOVIĆ, posestnik, Pančevo I. r.
Mihajlo OLICAN, posestnik, Veliki Bečkerek I. r.
Joca BUDIŠIN, posestnik, Velika Kikinda I. r.
Dr. jur. Stipan VOJNIC-TUNIĆ, posestnik, Subotica I. r.
Marko JURIĆ, posestnik, Subotica I. r.
Djordje VOJNOVIĆ, posestnik, Indija I. r.
Djordje DJURIC, posestnik, Crnagorci (Nova Gradiska) I. r.
Branke LADJEVIĆ, posestnik in trgovec s poljedelskimi pridelki, Zagreb I. r.
Dr. Sava ULMANSKY, redni prof. gospodarsko-šumarske fakultete zagrebškega
univerzitetnega I. r.
Artur MACHNIK, ravnatelj nadškolskih posestev v Zagrebu I. r.
Sava MUACEVIĆ, posestnik, Osijek I. r.
Sava MILUTINOVIĆ, upravnik Petrovaradinske Imovne Opštine, Sremska Mi-
travica I. r.
Adam FALKENSTEIN, posestnik in trgovec s poljedelskimi pridelki, Indija I. r.
Dr. Peter DJORDJEVIĆ, redni prof. poljedelske fakultete beograjske univerze I. r.
Stefan D. MIHAJLOVIĆ, izvoznik poljedelskih pridelkov, Beograd I. r.